

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vseh dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 20.

Maribor, dne 18. februarja 1910.

Letnik II.

Nejasna situacija.

Zopet se bliža zasedanje državnega zbora, ki bo imel, kakor smo že poročali, prihodnji četrtek dne 24. t. m. svojo plenarno sejo, in že je silno živahno v dunajski zbornici. V kuloarjih neobvezni privatni razgovori vodilnih parlamentarcev, ki zamišljeno in važno izrekajo svojo pesimistična in optimistična mnenja. Med njimi švigajo semintja razni časnikarji, ki se jim že na njihovi vsiljivosti pozna, kakega pokolenja so, in skušajo na vse mogoče načine vjeti kako zanesljivo vest. V klubih pa živahne in dolgotrajne konference raznih parlamentarnih skupin. Vedno in vedno pa hite v svet razni večinoma nejasni komunikacije. Sledijo jim navadno še nejasnejša in mnogokrat nasprotujoča si poročila in pojasnila, ki navadno izražajo le želje in ugibanja posameznikov, ali pa so taktični manevri, ki jih lansira kak parlamentarec, da bi si uglasil pot za svoje načrte. Na koše vesti in izjav, a vendar si človek ne more vsvariti jasne slike in postaviti kakšno gotovo prognozo za bližnje dni; vsepovsod zmede in kaos.

Slovanska Unija stoji v tem razburkanem morju trdno in neomajno kakor skala. Pri vseh drugih skupinah vlada razdrapanost in negotovost, pri Slov. Uniji je pa pot že začrtana. Trdna in solidarna ima samo en cilj: Odstraniti krivičen nemški sistem! Samo ako se vlada otrese Schreiner-Hohenburgerjevega objema, je mogoče misliti, da bi vstopila Slovanska Unija v vladno večino. To se pa mora prej ali slej zgoditi, ker brez Slovanske Unije ne moremo misliti na parlamentarno večino, ki bi lahko delala. Brez Jednote ne gre, brez zagrizenih nemških nacionalcev pa, zato je gotovo, da bo pri tej alternativni vlada gotovo enkrat krenila na pravo, edino iz sedanjega kaosa vodečo pot.

Ako se bodo dali odločilni krogi voditi od zdravega razuma, ne pa od narodne zaslepljenosti, potem se mora v kratkem uveljaviti dalekopotezna politika Slovanske Jednote.

Ravno ta smotrnost in načelnost politike Slov. Jednote je ne malo povzročila desolatne razmere v drugih parlamentarnih skupinah, posebno pri nemških nacionalcih. Te ne družijo drugega, kakor neka naduta zagrizenost proti vsemu, kar ni nemškega, in pa brezprimerna vladehlepnost. Njihova politika je dolga nit krivice, ki so jih zagrešili nad Slovani in se je vdejavovala v zahrbtnem intrigiranju in demoraliziranju vse politične javnosti. Nemški svobodomiselnici so postavili nenravno načelo o nadvladi nemštva v Avstriji. Oni so tudi šli z dobrim vzgledom naprej, da

sedaj vse kar liberalnega leze in grede, jemlje narodnost popolnoma v zakup. In tem preobestnim in oholim gospodom hoče sedaj Slovanska Unija s svojo izvenredno dosledno taktiko odkazati ono mesto, ki jim gre v primeri z njihovo močjo v državi. Da sili taka politika k odporu, se nam pač ni treba čuditi. A ker so vezi, ki drže skupaj nemške nacionalce, tako protinaravne in trhle, ker so načela, ki so jim skupna, nemoralna in brez pravih vrednosti, ker je stvar sama krivična, je branilba njihovega stališča otežkočena in ne vedo kaj bi pričeli. Dosledno radi tega ne moremo nič drugega pričakovati, kakor da poskuša vsak ugotoviti svoje egoistične težnje in vleče zato vsak na svojo stran. Edini so samo v tem, da se jezijo nad vsem svetom in v svojem onemoglem srdu očitajo vse mogoče stvari in sumničijo kar vse prek.

Največ jih morajo pri tem slišati umevno Slovani. „Tagespost“ od 18. t. m. celo smatra našo zahtevo po spremembi sistema za prekucijsko, revolucijsko, da ne navajamo drugih ljubeznjivosti.

A tudi nemški krščanski socialci morajo slišati mnogo silnih očitaj, ker so le nekoliko zrahljali slavno znano nemško „Gemeinbürgerschaft“ in nočejo brez-pogojno pomagati oholemu nemškemu svobodomiselnstvu, ki jih smatra za Nemece druge vrste, na konja.

Dr. Gessmann izvaja v „Reichsposti“ od 17. t. m., da hočejo biti krščanski socialci enakovredni in nočejo biti več zapostavljeni za nemškimi liberalci, ki jih merodajni faktorji vedno bolj protežirajo, kakor jim gre po njihovem številu in moči. Tudi nočejo žrtvovati svoje strankarske neodvisnosti na ljubo krogov, ki nočejo delavnega parlamenta, ker se boje, da bi se v njem preveč odločno delalo za gospodarsko blagostanje ljudstva, in bi se na ta način oškodoval veliki kapital, ki bi ne mogel več ribariti v kalnem, kakor sedaj, tako zavrača graški „Volksblatt“ svobodomiselnne napade.

Kako se bo to razmerje med nemškima taboroma nadalje razvilo, ni mogoče z gotovostjo trditi, ker pridejo v krščansko socialni skupini večkrat do glavne besede ljudje, ki jim je nemštvo, kakor ga kapira frajsin, vse, drugo pa nič. (Sedaj se potegujejo za delavno parlamentarno večino in v nekem svojem komunikeju celo pozvali Bienenrtha, naj stopi iz svoje reserve in naj se nekoliko bolj potruji, da spravi vkup večino.

V enakem smislu, samo bolj energično, delajo Poljaki, ki so se za preosnovo kabineta angažirali že v jesenskem zasedanju. Ako je pa resnično — in nimamo nobenega posebnega povišanja dvomiti, — da se je Glambinski izjavil, da je Slovanska Jednota že

storila svojo dolžnost, ker je s Krek-Kramarževim predlogom napravila državni zbor delamožen in da sedaj ne preostaja drugega, kakor da store še Nemci svojo dolžnost, je to brezdvomno velik uspeh Slovanske Jednote, ker je v omenjenih besedah približanje Poljskega kluba do ostalih Slovanov precej neprikrito izraženo. Fakt je, da se smisel za slovansko vzajemnost med Poljaki, največ po zaslugi vrlega Jana Stapsinskega, od dne do dne bolj širi. Fakt je tudi, da zveni iz nemških svobodomiselnih listov poleg one-mogle jeze neka malodušnost in nesigurnost, ki si ne ve kako pomagati, in tava od ene misli — ali bolje nezmislivosti — do druge, ter trepeče pred končnim zapletljajem.

Logično sledi iz vsega tega, da se mora z oblaki zastrto politično obnebe v kratkem času razjasniti. Slovanska Unija je z ozirom na sklep, ki ga je storila v seji dne 16. t. m., in ki ga prinašamo na drugem mestu, že stopila v stik z baronom Bienenrthom. Pričalo bi o silni politični kratkovidnosti goto vih krogov, ako bi se ne vdali dosledni in energični politiki Slovanske Unije, ki ni politika nasilja in nadvlade, ampak hoče samo enakopravnost narodov, ter dobrobit ljudstva in države, in bi se baron Bienenrth ne iztrgal iz krčevitih oklepov nemških nacionalcev.

Poraz protikatoličanov v Italiji.

Kdor je mnenja, da bo tudi v Italiji vzplamtel kmalu tak kulturni boj, kakor na Francoskem, ta se bridko moti. Francija in Španija postajata res dan za dnevom vedno bolj prostoizidarski državi in posebno brezverski radikalni elementi prihajajo v teh dveh državah vedno bolj na površje. V Italiji pa ni tako. Pri zadnjem programnem govoru ministrskega predsednika Sonnina, ko se je glasovalo o zaupnici novi vladi, se je pokazalo, da še dolgo časa italijanskim svobodomislecem ne bo šla pšenica v klasje. Poslanska zbornica je zelo hladno sprejela program ministrskega predsednika, ki obsega večinoma gospodarske in finančne načrte. Sonnino nima namreč za seboj resne in trdne večine in je bila nevarnost, da ne dobi zaupnice. A v splošno presenečenje je zbornica z ogromno večino sprejela program ministrstva na znanje.

Zgodilo se je pa to radi tega, ker so zmerne in konservativne stranke v zbornici prišle do prepričanja, da bo ministrstvo, če se izreče nezaupnica, s tem, da se ne sprejme njegovih načrtov, prisiljeno demisionirati, na njegovo mesto bi stopilo pa ministr-

PODLISTEK.

Dve sestri.

(Dalje.)

— Mi dva naj bi se kosala?, nadaljuje Važecki, in s tem potrdila domnevanja, da se je dogodilo nekaj skrivnostnega, neobičajnega? Ne, Ana Varinska je čista, vzvišena ženska, čemu nje ime skruniti s prelivanjem krvi? Možno, da vas je omamil čut — baje isti, ki je mene odvrgel z dosedanje poti življenja. Eh bien! Poznam zatajevanja in potrpežljivost, kjer to biti mora. Tudi trpeti se jaz ne branim. Samotrpni nisem! Še manj pa bi me veselilo, igrati dramo v veliko zabavo te malomestne svojati. — Še enkrat, — sem z roko!

Št'astny mu seže v desnico. — Bil je razorožen. Čutil je težo svoje krivde. Saj je bil on slabotnej pred mladostno devojko, omamile so ga strasti — zlorabil je zaupanje in strastno srce. Kako nedolžen bil je proti njemu Važecki!

Strmenje prešine Anino dušo, videčo, da se je baronova kočija pripeljala na dvor; z nje pa stopi on in Št'astny.

Ana beži brez sape v svojo sobo. A tudi ondi čuti nemir; ogrne mantiljko in odide skozi zadnje duri. Kakor nevedoma hiti po kolovoznici proti reki. Utrujena zdrkne na porušeno klopico. Jasno jesensko solnce pokukava izza osmukanih bukev. Vrbove sen-ce padale so na nje duhovito obličje.

Važecki je imel z Varinskym resen pogovor.

Pokliče mater. Jasnega, zadovoljnega lica ostavi Važecky sobo.

Zunaj se sreča Elena s Št'astnyjem. Oba sta molče pogledovala jeden drugega.

Ko ostavi baron oba stara, objame Karol Varinsky svojo ženo, dvigne jo kot dete in skrbno položi na divan.

— Odpusti mi, odpusti, Ana!, reče globoko čuteče ter poklekne tik njene glave — vzgajala si mi plemenito in krasno hčer, vzvišenih čutov, neobičajnih npravij!

— Odpusti ji!, šepeče Varinska in položi roko na njega sivo glavo.

— Mlad ogenj razgreva mi srce, Ana; čutim odsev onih čutov, ki so me prešinjali ondi pod jablano, ko sem te prvokrat videl! Stran težke sanje! To je bil samo san. Da, pozabiva vse! Oživi se, naj nama zablesti njega poslednje dejanje, kakor današnje jasno jesensko solnčice!

V starčevem srcu zginile so vse sence. Poskako-val je kot dete, smejal in šalil se. Tihi mesečni svit iz oči njega soproge svedočil je, da se čuti krasna nje duša srečno.

Milka prisopiha v sobo. Presenečena obstoji med durimi in položi prstek na ustni.

— Pojdi sem, Milka!, pokliče oče. Roditelja poljubujeta mlado dete.

Otroku se posujejo solze iz oči.

Važecky pozove Št'astnega pred Anino razodišče.

— Elena je odločila, de Št'astny srečanja usmevom.

Rudečica šine devi v lice.

Važecki se hoče posloviti. Reko mu, da je gospodična šla v gozd. Skoro kot ptič leti naravnost za njo skozi temno smerenje, ne zmede se za stezo in krene naravnost proti strugi. Mokre veje mu švigajo krog glave.

Ana vikne presunljivim, silnim glasom, — ko ugleda Važeckega.

Oči mu žare, korak njegov bil je prožen, moška sila se je javljala v njegovem kretanju.

— Zdaj pa naravnost do cilja, Ana — gozdna vila!, spregovori tresočim glasom.

Kakih šest korakov pred devo obstoji.

Ana zajoče glasno.

— Poskakuj, nadaljuje Važecky, raduj se, Ana! Nihče te ne ugrabi več iz teh rok. Z menoj boš šla v skalnato, orlovo gnezdo, tam si bova zgradila nov in lep dom.

Jelše in vrbe zašume nad obema ljubečima. Tiho, roka v roki, sta šla domov.

Med vratima ju pozdravi Elena. Ona skrije obličje na sestrinih prsih.

Spokorjeni in na pravo pot uvedeni idejalist je stal na verandi. — Na hišnem pragu se pojavita oče in mati.

Blaženi usmev poigraval je na ustnah Varinske. — Oče!, zakliče Elena, spisanih romanov nisi hotel, tu imaš nepisani istiniti roman!

— Cela komedija, Elena!, odgovori starček ter prosi blagoslova zaročencem.

— Zaprane steklenice iz kleti!, de veselo Varinski, — obnovil in okrepil se je dom moj! Hvala tebi, o Gospod!

(Konec.)

stvo, v katerem bi sedeli sami radikalci, prostozidarji in socialisti. Posledica pa bi bila, da bi se vnel kulturni boj tudi v Italiji. Temu boju pa se sedanje zmerne stranke, ki razpolagajo z ogromno večino, odločno protivijo, ker vidijo v kulturnem boju tudi popoln gospodarski propad države. Zato so glasovali vsi zmerne elementi za socialen program ministrstva Sonnino.

Italijanski katoliki se vesele tega pojava in bodo odslej glasovali za večino vladnih predlogov. Prostozidarji pa bi ta udarec, ki so ga nesli iz zbornice, radi prekrili s tem, da izdajajo sedaj razne „protiklerikalne oklice na čast svojemu svetniku Giordanu Brumu. — Pobožna želja italijanskih svobodomiselcev, da bi si zmagali tudi po Italiji osvajati svetišča katoličanov, ropati cerkveno premoženje, in pregnati papeža iz Vatikana, je za zdaj splavala po vodi; ostali so na diloni.

V živo smo zadeli.

Najprvo možati nastop poslancev S. K. Z. v deželni hiši, kjer je naša, ne ravno številna delegacija dokazala, da je njena odporna sila nezlomljiva, potem pa ta naša nedeljska manifestacija, ko je stopilo vse naše zavedno ljudstvo na plan in povedalo brez ovinkov, da mu je nemških nasilstev dovolj, in da naduta gospodujoča klika ne bo šla več preko njega na dnevni red, vse to je naše spodnještajersko nemštvo in posilinenštvo konsterniralo.

Od osupljenosti naši zagrizeni nasprotniki niso v prvem hipu vedeli, pri čem da so. Zazibalo se jim je pred očmi, in v svoji znani pravicoljubnosti so bili gotovo prepričani, da začnejo zaradi nečuvane drznosti slovenskih spodnještajerskih sužnjev padati zvezde, da bo na ta način ves kulturni svet spoznal, kako občuduje njihovo vzorno deželno gospodovanje v gospodarskem in narodnem oziru celo svetovje.

Ko so se nekoliko oddahnili in pričeli vso zadevo nekoliko treznejše presojati, jim je začela vstajati neka slutnja, da je med spodnještajerskimi Nemci vendar še nekaj strpnostmišlečih, ki ne odobrujejo taktike svojih voditeljev. Zato je bilo potrebno, rohnati v vse-nemških in posilinenških listih proti slovenskim poslancem in slovenskemu ljudstvu, ki hoče po vsej sili, akoravno se mu godi, kakor Izraelcem v deželi, kjer se pretaka mleko in med, še nadvlado nad zapuščenim, v kulturnem oziru pa na višku stoječim nemškim narodom. Prosimo vse čitatelje, naj premislijo, ali je mogoče, da bi se zdržalo pošteno nemškutarsko sree solz, ako sliši tako pesem. Nam se zdi neverjetno.

Pa vsega tega še ni bilo dovolj. 15. t. m. sta priredila poslanca Wastian in Neger shod tukaj v Mariboru, da poročata o svojem „delovanju“ v deželni zboru. Kako je bilo to poročilo, si lahko mislimo. Posebno Wastian se je trudil, da bi dokazal, kako očetovsko skrbi nemška večina za slovenski Štajer, in ovrgel kričeča dejstva, ki jih je navedel „Slovenski klub“ v svojem manifestu na ljudstvo. Z ozirom na odklonitev dr. Benkovičevega predloga glede podpore za po toči oškodovane, pravi g. Wastian, da so ga zato odklonili, ker ga je dr. Benkovič slovenski utemeljeval, in oni niso razumeli, kaj hoče. Le počasi, gospoda! V zadnjem zasedanju je mnogo nemških poslancev delalo pri slovenskih govorih naših zastopnikov medklice. To je pač dovolj jasno znamenje, da ti isti gospodje razumejo slovenski, in vsakdo uvidi, da bi pri resnični, ne pa samo zatirjani nepristranosti nemške večine, bi moral biti slovenski predlog sprejet, ker razlog, da ga večina ni razumela, ne drži. Ne verjamemo namreč, da bi bila raba slovensčine v prvem zasedanju tako uplivala, da bi se bili oni poslanci, ki jo sedaj razumejo, radi tega poprijeli učenja našega jezika.

Katoliška cerkev v Bosni.

Predno izpregovorimo nekoliko o katoliški cerkvi v Bosni, ne bo odveč, ako podamo zaradi pregleda nekaj podatkov o bosenskih strankah.

Moslemini v Bosni so se delili do sedaj v tri stranke. Napredna stranka si je prizadevala povzdigniti mosleminsko ljudstvo v gospodarskem in verskem oziru, v narodnem vprašanju pa je simpatizirala s Hrvati, h katerim zgodovinsko pripadajo.

Druga stranka se ni dosti razločevala od prve, samo da je izločila iz svojega programa narodnostno vprašanje.

Tretja stranka tvori združena s srbsko opozicijo. Med tem, ko si prizadevajo nekateri mohamedanci mirnim potom priboriti od vlade samostojno bogoslužje, nastopila je imenovana stranka pot opozicije. Toda to nasprotstvo je bilo bolj navidezno, bolj zaradi tega, da bi si pridobila ljudstvo.

Pred kratkim pa sta se prva in druga stranka združili, in sicer pod tem pogojem, da napredna stranka izpusti iz svojega programa narodnostno točko. In tako bomo imeli v prihodnjih deželnozborških volitvah in v saboru samem v Bosni sledeče stranke: med mohamedanci dve: nova združena stranka, katere glasilo se imenuje „Muslimanska Sloga“, in srbsko-mosleminska stranka s svojim glasilom „Musavat.“ Tudi Srbi tvorijo svojo narodno stranko, katere glasilo se zove „Srpska riječ.“

Slednjič, celo peščica katoličanov je razcepljena v dva tabora. Prva je Hrvatska Katoliška Udruga, kateri pripadajo vsi svetni duhovniki z nadškofom

Kar se tiče njegovega predloga o spremembi deželnega in okrajnih šolskih svetov, sveto zatiruje vsenemški g. poslanec, da ga ni stavil iz narodnih motivov, ampak samo zato, da bi imeli davkoplačevalci (seveda nemško-nacionalni, op. ured.) tam, kjer plačujejo, odločilno besedo. To se silno lepo sliši, a nas popolnoma nič ne prepriča. Nam se ne gre za motive in nagibe, ki vodijo g. Wastiana, nam se gre za efekt, in ta bi bil, da bi bili mi na milost in nemilost izročeni nemški večini, katere nasilno gospodovanje žalibog le predobro poznamo, in bi se uresničila teza, ki je že v našem manifestu: Slovensko ljudstvo bi moralo plačevati, ukazovali bi mu pa tuji. Tako je in nič drugače! Tega tudi nič ne spremeni trditve, da bi slovensko ljudstvo kamenjalo svoje voditelje, ako bi se uresničilo geslo: Proč od Gradca, ker bi bilo pahnjeno v ubožstvo. Res! Človeku se mora milo storiti, ako vidi to izvanredno skrb naših Nemcev za dobrobit slovenskega spodnještajerskega ljudstva. A nam zakrknjenim grešnikom vsa ta ganljiva blagohotnost nič ne pomaga. Dajte nam samoupravo, in mi bomo vam hvaležni!

Na ta način zavrača poslanec Wastian še nekatere trditve slovenskega oklica, a večine njih se ne dotakne. Pač na zajaha slovitega konja o „slovanski nevarnosti“ in naslika svojim vernim poslušalcem žalosten konec nemštva, ako bi prišlo do trializma. „Nova Ilirija bi se raztezala od Skutarskega jezera do Drave, in vse nemštvo bi se potopilo v tem slovanskem morju.“ Grozno!

V resoluciji, ki se je končno sprejela, seveda ne primanjkuje drznih trditve, kakor „da se je želje slovenskih poslancev veliko preveč (!) upoštevalo“, ali „da se hoče z obstrukcijo doseči ločitev nedeljive (!) Štajerske in na ta način pospeševati protidržavno (!) vseslovansko (!) misel.“

Tako, zdaj vemo, pri čem da smo. Ker se nam je predobro godilo, smo postali preobojestni, in v nas so se porodile veleizdajalske težnje.

Podobno, kakor na shodu v Mariboru, se je vršilo tudi na shodu v Šoštanj, kjer je tudi 15. t. m. poročal dr. Negri. Tudi tukaj se je sprejela ogorčena resolucija radi nenasilnosti (!) Slovencev, ki hočejo izsiliti svoje krivične zahteve (!). „Rajši brez deželnega zbora, kakor pa Slovencem kaj dovoliti,“ s tem akordom konča nepristranost dihačoča resolucija. Ako se nemški krog ne spametujejo, potem ni pričakovati, da bi se razmere v deželni zboru zboljšale. Takemu terorizmu se mi gotovo ne morem vdati.

Čudno pa bi bilo, ako bi v takih slučajih, kakor je sedanj, ne prikukali tudi ljubeznjivi „Štajercijanci“ na dan, in s svojim robatim psovanjem pokazali ljubezen do slovenskega ljudstva. Kaj vse napišejo ti krog v svojem „Štajercu“, je tako brezumno in nezmišlno, da sploh ni vredno, izgubljati veliko besed. Konstatirati se pa nam zdi vredno eno. „Štajerc“ poroča, da bo imela njegova stranka dva shoda, in sicer v Ptuj in Ormož, na katerih bo protestirala proti obstrukciji. Pa glejte šmentano stvar! „Štajerc“ zatiruje, da sta se sklicala ta dva shoda, ker so dobili mnogo ogorčenih pisem iz kmečkih krogov, ki obsojajo obstrukcijo, a gospodje vendar ne gredo ven na deželo, da bi tam med kmečkim ljudstvom povzdigovali svoje protestne glasove, in opravijo to rajši doma pri svojih zavednih „purgarjih“. Ti gospodje pač že vedo, zakaj...

Somišljeniki, agitirajte za „Stražo“. Skrbite, da dobite kar največ naročnikov. Zahtevajte odločno po vseh gostilnah „Stražo“. Posnemajte v tem oziru naše nasprotnike.

Šadlerjem na čelu. Njen organ je „Hrvatski Dnevnik.“

Druga stranka je Hrvatska Narodna Zajednica z enako glasečim se organom. Tej stranki pripadajo škofa mostarski in banjaluški in vsi frančiškani. Vodja stranke je sarajevski odvetnik dr. Mandić.

Stranka nadškofova pripoznava politično Starčevićev program in v narodnem oziru zastopa hrvaško stališče, poteguje se pa poleg tega v javnem življenju z vso odločnostjo za katoliško stvar.

Nasprotna stranka pa hoče povdaranje katoličanstva popolno izločiti iz svojega programa, sicer za to, da bi si ne odtujili Turkov in Srbov, temveč jih pridobili za skupno delo.

Umljivo, da se stranki hudo napadata. Kake vspehe bodo imeli katoličani radi tega v prihodnjem saboru, ni težko odgovoriti.

Kako je torej s katoliško cerkvijo v Bosni? — „Že tisoč let hodi katoliška cerkev v Bosni in Hercegovini po križevem potu“, tako piše P. Puntigam S. J. („Naša bodočnost v Bosni.“) Prvo rano ji je zadal grški razkol, ki je ločil brate iste krvi v dva sovražna tabora. Leta 1463 je prihrul Islam v deželo in ji prizadel do dandanes neizrečeno gorja. Oni bogati plemenitaši, ki so hoteli obdržati svoje imetje, so zatajili katoliško vero. Velika večina dobrega ljudstva pa, takozvani kmetje, niso marali izdati svoje najdražje svetinje.

Ohranili so sveto vero, izgubili pa vse posvetno. Morali so in še dandanes morajo služiti in trdo delati svojim gospodarjem — izdajalcem, takimovanim agom in begom. Edini zaklad tega dobrega, priprostega ljudstva je sveti križ; zato nosijo skoro

Politični pregled.

Slovanska Jednota.

Kakor naznanjeno, je imela Slovanska Unija v sredo dne 16. t. m. svojo sejo. Razprava je trajala 3 ure in so prišle na vrsto vse tekoče politične zadeve. O seji se je izdal sledeči komunike:

Slovanska Jednota je imela danes prvo sejo po parlamentarnih počitnicah. Predsedoval je dr. Šusteršič. Živahne debate so se vdeležili skoro vsi prisotni in konečno se je sklenilo, da se poslanci dr. Šusteršič, Udržal, dr. Pacak, dr. Hruban in dr. Ploj, ki so dobili od ministrskega predsednika vabilo h konferenci, temu vabilu odzovejo.

Poživljenje Narodne stranke na Hrvaškem.

V posvetovalnici zagrebškega mestnega sveta je imela včeraj dne 17. t. m. Narodna stranka konferenco, v kateri je bil na predlog bana Tomasiča per acclamationem izvoljen za strankinega predsednika bivši minister tajni svetnik dr. Kovačević. S tem je stopila nekdanja mažaronska stranka, ki je povzročila tolika gorja na Hrvaškem, zopet na plan. Razmere na Hrvaškem postajajo vedno bolj žalostne. G. Khuenu, ki se ga je oklenila koalicija, je to že prevzelo s tem, da je zopet oživel svojo staro stranko. Supilo v svojem listu ostro prijema koalicijo, ki se je vdala Khuenu, in imenuje tako politiko — politiko korupcije in nemorale. Hrvaško čakajo hudi boji.

Dunajski župan dr. Lueger

je zopet hudo obolel. Zapustiti ne more več svoje sobe. Zdravijo ga najimenitnejši dunajski zdravniki, ki so že tudi izvršili neko operacijo, ker pa to ni zadostovalo, ga nameravajo še enkrat operirati, bojijo se samo, da ga bo napadla pljučnica. Če bo dr. Lueger resno zbolel ali celo umrl, bi bil to za nemške krščanske socialce hud udarec. Kajti dr. Lueger je kot strankin vodja znal s svojo spretnostjo dvigniti stranko na to višino, na kateri se sedaj nahaja. Udarec bi bil tem hujši, ker se opaža, da nobeden drugi daleko nima takega ugleda in zaupanja v stranki, kot Lueger.

Goriški deželni zbor.

V seji dne 14. februarja je laški liberallec Pinavčič utemeljeval svoj predlog glede novega stavbenega reda.

Poslanec Bugatto je ob tej priliki povdarjal, da Goriško-Gradišanska nima glavnega mesta, ampak je v deželi takorekoč dvoje glavnih mest, Gradiška za italijanski del dežele, Gorica pa za slovenski.

Laški liberallec Venier se je hudo jezil nad tem, da bi veljala Gorica za glavno mesto slovenskega dela dežele.

Dr. Gregorčič pa pravi: Goriška res nima enotnega glavnega mesta; naravno pa je, da radevolje pripustimo, če bi ne bilo mogoče skupno delo v deželi, da bi bila Gradiška glavno mesto Furlanije, Gorica pa slovenskega dela dežele. Dokler smo pa skupaj, je pa Gorica skupno glavno mesto.

Nov stavbeni red je bil na to sprejet.

Sprememba deželnega volilnega reda in finančna kontrola nad deželnim odborom je bila odklonjena. Sprejel se je pa zakon za povzdigo živinoreje.

Poslanec S. L. S. Stepančič je utemeljeval svoj predlog za izboljšanje pašnikov na Krasu, ki je bil sprejet.

V seji dne 16. februarja se je sprejel predlog poslanca Bugatto za ustanovitev italijanske pravne fakultete in poslanca Berbuča za ustanovitev slovenskega vseučilišča v Ljubljani.

vsi bosenski katoličani na prsih ali roki tetoviran (utisnjen) križ.

Po osvojitvi Bosne 1879 se je obrnilo na bolje: katoličani so dobili versko prostost. Dočim so od 13. stoletja sem in potem ves čas turške nadvlade oskrbovali dušeskrbstvo v Bosni frančiškani, ki so morali seveda neznosno trpeti od mohamedancev in pravoslavnikov, dobili so katoličani že 1881 urejeno cerkveno življenje: nadškofa v Sarajevu, in škofe v Mostaru, Banjaluki in Trebinju. Ustanovilo se je deško semenišče v Travniku in bogoslovno v Sarajevu; vodstvo obeh so prevzeli jezuiti. Število katoličanov je jako narastlo, med 1.802.886 prebivalcev je dandanes že 400.081 katolikov. Z nepopisnim navdušenjem so sprejeli lansko leto vest o prikloplitvi Bosne k Avstriji, ker si obetajo iz tega mnogo uspehov. Vendar nebo nad bosenskimi katoličani ni popolnoma jasno, temveč prevlečeno s precej gostimi oblaki.

S prikloplitvijo bo dobila Bosna v kratkem politično samostojnost, lastni deželni zbor (sabor), v katerega pridejo zastopniki, izvoljeni na podlagi občne volilne pravice. Tukaj pa čaka katoličane hud boj: ne glede na to, da so razdeljeni v dva nasprotna tabora, tvorijo veliko manjšino prebivalstva: 22% (400.081) proti 33% Turkov (602.200) in 43% pravoslavnikov (782.851).

Mnogo bolje stojijo Turki in Srbi. Za nje je bila osvoboditev Bosne hud udarec. Veliko hrupa je povzročila lanska pomlad nameravana vojna z Avstrijo, in upanje, da se bo kedaj raztezalo veliko srbsko kraljestvo do Adrije, še ni splavalo po vodi.

(Dalje prihodnjš.)

Bosanska ustava.

Cesar je včeraj, dne 17. februarja, potrdil ustavní načrt za Bosno in Hercegovino. V tem načrtu se nahajajo: Deželni statut za Bosno in Hercegovino, volilni red za obe deželi, opravični red za bosansko-hercegovski sabor, društveni in zborovalni zakon ter zakon o okrajnih svetih in zastopih. K stvari se še povrnemo.

Boj za splošno volilno pravico v Prusiji.

Kakor smo že poročali, se namerava v pruskem deželnem zboru uvesti volilno postavo, po kateri bi široke ljudske mase ne dobile volilne pravice. Zategadelj so nastali po celi Prusiji, posebno v Berlinu, hudi nemiri, ter je prišlo posebno zadnje nedeljo na mnogih krajih do krvavih spopadov. Sedaj se je vendar odsek za volilno preosnovo v pruski zbornici, gotovo pod vplivom silnih nedeljskih demonstracij, v toliko spametoval, da je sklenil priporočati, naj se uvede tajna volilna pravica, odklonil pa je še vedno enako volilno pravico. Tu se sedaj najbolj spozna, da so veliki prijatelji naših avstrijskih neodrešencev, Prusi, ravno taki prijatelji enakopravnosti, kakor naši sosede. Ves svet ima že sedaj demokratične volilne rede, le „napredna“ Nemčija jadra zopet v — pradobo nazaj.

Rekonstrukcija.

Dunaj, 17. febr.

Baron Bienert se upira vsaki rekonstrukciji in hoče vladati s sedanjo večino naprej, dokler bo šlo. Da bi privezal Poljake na se, kateri vsled svoje tradicionalne politike, da nočejo podpirati ne odločno nemškega ne odločno slovanskega sistema, ne morejo sedanji vladi dalje služiti, dokler niso tudi drugi Slovani zastopani v kabinetu, je hotel Bienert zadnje dni postaviti dva Čeha na ministrske stole, dr. Pacak za ministra krajana, Popa za poljedelskega ministra. S tem je hotel potolažiti Poljake, češ, moja vlada se vendar ne more imenovati ekskluzivno nemška, ko imam dva zastopnika češkega naroda v njej. Toda nakana je spodletela. Dr. Pacak je ponudbo odklonil in Slovanska Jednota je dala vedeti vladi in Poljakom, da bi tako kompletiranje vlade bila provokacija Slovanske Jednote. Bienert je namreč izrecno povdarjal, da naj vstopita Pacak in Pop v kabinet tudi proti volji Slovanske Jednote, ki pa kakor znano zahteva pariteto na ministrskih klopeh, ne pa tako kompletiranje, ki je še manj kot polovičarsko. Tudi poljski voditelji so se izrazili, da bi ne mogli smatrati takih ministrov za zaupnike Slovanske Jednote, ki bi proti njeni izrecni volji sprejeli ponujene portfelje.

Ker je Slovanska Jednota v seji dne 16. febr. tudi oficijelno precizirala to svoje stališče in odobrila odklonilno postopanje Pacakovo, se je situacija v parlamentu poostrila.

Baron Bienert je vsled tega danes šel k cesarju v avdienco, da mu poroča o nastali situaciji in da mu predloži program za razvoj nanovo zamotanih razmer. Radi tega grede zastopniki Slovanske Unije še-le ob 4 popoldne k Bienertu. Ko to pišemo, se mudijo zastopniki še pri ministrskem predsedniku baronu Bienertu.

Slovanska Jednota je naročila svojim zastopnikom, da vstrajajo na starem stališču, ki ga je zavzemala Slovanska Jednota od začetka svoje opozicije proti sedanji vladi. Zahtevati je treba spremembo sistema. Da taka sprememba res nastopi, v dokaz za to bo Slovanski Jednoti veljala le okolnost, ako bo vladala na ministrskih stoli med Nemci in Slovani pariteta.

Trojno je mogoče:

1. Da baron Bienert odkloni vsako rekonstrukcijo kabineta, ampak se izreče samo voljnega za kompletiranje, kakoršno je hotel že zadnje udejestiti. V tem slučaju bi Slovanska Jednota ostala v opoziciji, in prej ali slej bi se ji pridružili Poljaki, in če prav razumemo nekatera znamenja poslednjega časa, tudi krščanski socialci. Ti so namreč nezadovoljni, da imajo samo enega zastopnika v kabinetu. Pri vsaki rekonstrukciji bi zahtevali vsaj dva.

2. Mogoče je, da se Bienert izjavi, pripravnim, polovičarsko izvesti takozvano majhno pariteto, namreč da sedanjim ministrom še doda dva češka in enega jugoslovanskega. V tem slučaju bi mu ne trebalo odstraniti ne Schreinerja, ne Hohenburgerja, ne Wrbe, a zraven bi dal vendar Slovanom nekoliko več moči v kabinetu. Po našem mnenju bi bila taka rekonstrukcija za Slovansko Jednoto nesprejemljiva, ker bi ostal sistem v glavnem vendar-le dosedanji.

3. Tretja možnost je, da Bienert prej ali slej poda demisijo, izmeni vsaj nekatere nemške ministre, ter izvede ali nasproti Slovanom majhno (2 Čeha, 1 Jugoslovan), ali popolno pariteto (3 Čeha, 1 Jugoslovan). Kaj bi storila v tem slučaju Slovanska Jednota, posebno ob eventualiteti, da se izvede samo majhna pariteta, o tem razpravljati že danes javno, bi bila taktična hiba.

V par urah, ko se vrnejo zastopniki Slovanske Jednote od ministrskega predsednika, se bo to, če ne vedelo, vsaj lahko z veliko gotovostjo slutilo. Provincialni časniki, ki vam pridejo že zjutraj v roke, bodo gotovo imeli tozadevna telefonična poročila.

Za Slovansko Jednoto pa nastanejo ravno sedaj najhujši časi. Skušalo se jo bo razbiti ter tako osla-

biti slovansko moč. Zato je sedaj bolj ko kedaj poprej potrebna solidarnost med vsemi, v njeni organizaciji zastopanimi strankami.

Dostavek uredništva: Naš dobro poučeni dopisnik je glede na razvozlanje situacije postavil tri možnosti. Kakor poročajo današnji listi, se je uresničila prva možnost: Baron Bienert noče pred Veliko nočjo rekonstrukcije kabineta, ampak ga hoče samo kompletirati. Slovanski zastopniki so dobili pri konferenci z Bienertom vtis, da je odločen nasprotnik Slovanov, ki se od situacije rešuje s praznimi obljubami, da lahko še dalje časa ostane v objemu nemških strank.

Smešno je, ako nemški časniki trdijo, da je na razvoj sedanje situacije silno neugodno uplivalo potovanje ene edine osebe, dr. Kramarža v Petrograd. To so izgovori, ki pričajo, da vlada ne more opravičeno zagovarjati svojega postopanja in se mora posluževati smešnosti.

Raznoterosti.

Slovenska obstrukcija. Iz Dunaja se nam poroča: Obstrukcija naše delegacije v Gradcu je naredila tudi v tukajšnjih vodilnih političnih krogih velik utis, seveda se ta utis po barvi dotičnih krogov javlja ali v zadovoljnost ali nezadovoljnost. Slovenske stranke se veselo odločnega kroga, Čehi kakor Poljaki. Rusinski časnikarji so se pri slovenskih poslancih, ki so se te dni mudili na Dunaju, natanko informirali o naših štajerskih narodnih razmerah in o razlogih ter ciljih obstrukcije. (Alpski Nemci seveda izrabljajo obstrukcijo kot orožje proti jugoslovanskim aspiracijam po ministrstvu. Češki Nemci pa se nasprotno hudujejo, ker je slovanska obstrukcija v Gradcu oslabil njihovo stališče. Na Češkem obstruirajo Nemci zaradi enega aktuarja, štajerski Slovenci pa zaradi stvari, ki so življenjski pogoji za njihov nadaljni obstoj.

Opozorjamo na današnji naš članek „Rekonstrukcija“, ki smo ga dobili od dobro informirane strani.

Poslanci S. L. S. v vseh slovenskih pokrajinah pridobivajo dan za dnevom vedno več zaupanja pri ljudstvu. Dne 13. februarja se je vršil v Polhovem Gradcu dobro obiskan shod volilcev, ki so odobrvali v polni meri nastopanje poslancev v deželnem kakor državnem zboru, ter jim izrekli neomajano zaupanje. — Tudi Goriška je sedaj z malimi izjemami v taboru S. L. S., ter pridobivajo njeni poslanci vsled svojega vstrajnega dela vedno več zaupanja med ljudstvom. — Slovenski Korošci pa itak o puhlem liberalizmu že od nekaj nočejo nič vedeti. — Na slovenskem Štajerskem je že sleherna vas v našem taboru. — Slovenija je naša!

Andrej Hofer. Dne 20. februarja bo minilo 100 let, kar je bil v Mantovi ustreljen, kot žrtev prave domovinske ljubezni, znani tirolski junak And. Hofer. Vsa dežela se brez izjeme z bridkostjo spominja tega zgodovinskega, za Tirolce tako žalostnega dneva. Po vsej deželi se pripravljajo, da vredno počaste spomin tega vzornega in hrabrega branitelja vere in domovine.

Dr. Nagl, bivši škof tržaški, se je v četrtek, dne 17. februarja odpeljal na Dunaj, da nastopi svoje novo mesto kot pomožni škof dunajski.

Vojaške vesti. Čeravno se je pred nekaj dnevi dementirala vest o ustanovitvi 17. vojnega kornega poveljstva, se vendar z vso gotovostjo zatrjuje, da se bo ta vojni kor res nastanil v Celovcu. Istotako se bodo tudi v najbližnjem času premestili iz sedanjih mest naši domači pešpolki št. 47 in 87. Te naredbe bo baje cesar v kratkem potrdil.

Roseggerjev sklad in Kočevci. Vse občine na Kočevskem so sklenile, dasiravno uboge, in se morajo boriti z velikimi denarnimi težavami, in akoravno si morajo iskati Kočevci kruha in zaslužka izven svoje domovine, darovati večje svote za Roseggerjevo 2milijonsko ustanovo. Kaj pa naše slovanske občine? Malo številce jih je zabeleženih v knjigi darov za našo narodno obrambo. Dandanes, ko siloviti in drzni sovrag napenja vse sile, da bi ugonobil slovenski živelj ob jezikovnih mejah, je vendar častna dolžnost vsake slovanske občine, da daruje znatno svoto za obmejne Slovence. Posnemajmo Nemce!

Slovenci na Dunaju. Na zadnjem obnem zboru Straže dne 9. januarja si je izvolila Straža odbor za leto 1910. Dosedanji mnogoletni predsednik ni žalibog mogel vsled žalostnih družinskih dogodkov (umrla mu je v cvetu let hčerka Mici) in še vsled drugih ovir še nadalje prevzeti predsedstva. Člani so mu priredili prisrčne ovacije. Naša dolžnost je, da tudi tukaj na javnem mestu povdarimo tiho delo in zasluge tega skromnega in neumorno delujočega predsednika Straže. Naj bo prepričan, da člani Straže pri njegovi družinski zgubi globoko z njim sočustvujejo in da ne bodo zaslug, ki si jih je pridobil v Straži, nikdar pozabili. Nato si je občni zbor izvolil sledeči nov odbor: predsednik Anton Raspergar, podpredsednik I. Kvas, blagajnik Josip Kralj, in nadalje še sledeče odbornike: Franc Bukšek, Anton Fabijan, Stanko Masič in Ivan Mazovec.

Trgovinski minister je izdelal postavni načrt, potem katerega se bo popolnoma prepovedalo nočno žensko delo v raznih tovarnah in drugih industrijskih podjetjih. Ta zakonski načrt je trgovinsko ministrstvo že izročilo predsedniku poslanske zbornice.

Našim somišljenikom in prijateljem! Naš list je tekom svojega obstanka vedno odločno zastopal krščanska načela in narodno prepričanje našega ljudstva. „Straža“ je postala odličen zagovornik najvitalnejših pravic slovenskega naroda na Spodnjem Štajerskem. Pridobila si je ugled in mnogo odličnih prijateljev in sotrudnikov. V vsaki župniji, v sleherni vasici je naš list popolnoma udomačen. Uredništvo „Straže“ se bo tudi v bodoče potrudilo, da bode list vestno urejevan, ter bo prinašal zanimiva poročila iz vseh krajev naše domovine. Zatorej vabimo zopet vse naše somišljenike, da se naročijo na „Stražo“ ter da jo širijo med naše ljudstvo. Koliko store naši nasprotniki za razširjenje svojega umazanega časopisja! Tisoče in tisoče žrtvujejo leto za leto samo z namenom, da bi zastrupili naš narod. Posnemajmo jih! Mnogo je še naših somišljenikov, ki bi se lahko naročili na naš list, samo opozoriti jih je treba. Širimo „Stražo“! Na delo! „Straža“ stane do konca leta samo 10 K.

Romanje v Lurd. Na Dunaju se je sestavil poseben odbor, ki bo letos priredil romarski vlak v Lurd. Vlak bo vozil z Dunaja, preko Linca-Solnograda v Monakovo. Od tam se bodo romarji skupno udeležili pasijonske igre v Oberammergau-u. Potem bo vlak vozil preko Lindau-Zürich-Lyona v Lurd. Nazaj se bo vozilo čez Riviero (Marseille-Genoa-Milan-Pontebba). Romanja se bo udeležilo veliko število cerkvenih in posvetnih odličnjakov. Pojasnila daje gospod župnik Mechtler, Dunaj, V., Wiedener Hauptstrasse, ali pa uredništvo lista „Illustrierte Lourdes-Chronik“, Linc, Humboldtstrasse 15.

Zveza Orlov bo priredila v času od 27. februarja do 8. maja t. l. 19 podučnih tečajev za člane naše telovadne organizacije. Tečaji se bodo priredili na najprikladnejših krajih in po okrožjih zveze. Tudi za Štajersko bosta dva taka tečaja in sicer za Maribor in okolico dne 10. aprila, in za Celje, Gomilsko, Št. Jurij ob Taboru, Št. Jurij ob juž. žel., Dobrna, Petrovče, Škale, Braslovče, Zalec, Mozirje dne 8. maja. Trbovlje pa se pri tečaju priklapi okrožju v Radečah. Da se zanese še več duha za telovadno organizacijo na Slov. Štajer, je res želiti, da bi se naši fantje potem teh tečajev še bolj navdušili za Orle.

Zveza južnih železničarjev je zborovala v nedeljo v Ljubljani. Ta organizacija ima krščansko-socialni značaj. — Ta dan je bil tudi ustanovni občni zbor ljubljanske podružnice društva jugoslovanskih železniških uradnikov.

Žrebčarna v Račjem. Kakor izvemo iz najzanesljivejšega vira, žrebčarne v Mariboru ne bo, ampak bo ista v Račjem pri Mariboru. Erar je v ta namen vzel v najem od gospoda grajščaka Pahlerja v Račjem pristavi Wartenheim in Drauhof. V tej žrebčarni se bo redilo 400 mladih konj. Žrebčarna bo pod vojaškim nadzorstvom. V toliko popravljamo mi našo notico v zadnji „Straži.“

Pojasnilo. V štev. 18 je „Straža“ naznanila novico, da je vlč. gospod dekan in č. kanonik Anton Šlander se podal na jug v utrdiv zdravja, in da bo vodil med tem časom dekanijeve posle v Starem trgu č. gospod župnik Jernej Pernat. Prvi del te novice je resničen, drugi pa je prišel radi neljube pö-mote v list.

„Nova“ doba na Hrvaškem. Nova hrvaška vlada je Stjepanu Radiću te dni prepovedala dva shoda. Res, svobodo prinaša „nova“ doba na Hrvaškem.

Poraz socialne demokracije. Pri volitvah v bolniški odbor ljubljanske tobačne tovarne je sijajno zmazalo slovansko krščansko-socialno delavstvo. Izvoljeni so bili vsi kandidati in kandidatinje našega delavstva, in sicer: Ivan Verbič z 1714 glasovi, Ivan Zajc 1714, Jožef Savenc 1712, Helena Koprivec 1711, Marija Rojc 1717 in Frančiška Juvan z 1712 glasovi. — Nasprotni socialno-demokratski kandidati so dobili: Ivana Belič 414 glasov, Fani Medved 416, Margareta Pavle 410, Ivan Kerže 412, Josip Jankovič 413 in Josip Zupan 414 glasov. — Tako je prav! Naj se rdečkarji širokoustijo, naše delavstvo ve, kaj je prav.

Žalostno. V Gradcu je bil 22letni tehnik A. L. iz Ljubljane obsojen v dva meseca težke ječe, ker je prejšnji mesec v tehnični visoki šoli ukradel več dijakom risalne priprave in potrebščine, kakor tudi barve, knjige itd. v vrednosti 200 kron. Pri obravnavi se je zagovarjal, da ga je k temu prisilila lakota, da si preskrbi gorko jed, ker že več mesecev ni ničesar gorkega jedel.

V Narodnem svetu za Spodnje Štajersko so še vedno sami liberalci, odkar sta bila naša zastopnika prisiljena, izstopiti iz njega. Pretekli teden je vodstvo Narodnega sveta pobiralo doneske. Tudi nekateri naši somišljeniki so darovali. Mi smo pa mnenja, da bi storili boljše, ako bi dotične zneske naklonili obmejnim Slovincem.

V Zagrebu se bodo vršile ta mesec občinske volitve. I. volilni razred voli v četrtek, dne 24. februarja. II. razred v petek 25., in III. razred v soboto, dne 26. februarja. Združena koalicija bo v prvih dveh razredih nastopila samostojno, v tretjem pa je sklenila kompromis s Starčevičevo stranko, ter se bosta obe skupno postavili proti Frankovi stranki. Volilni boj bo zanimiv, ker se vse stranke pridno pripravljajo na volilno borbo.

Širite „Stražo“

Duhovniško spremembe. Župnijo Buče je dobil g. Jakob Kranjc, kaplan pri Sv. Križu tik Slatine; župnijo St. Janž na Peči pa g. Franc Gosak, kaplan v Žalcu; g. Jakob Gašparič, kaplan na Dolu, je dobil župnijo St. Rupert nad Laškim.

Finančni tajnikom so v področju graškega finančnega ravnanja imenovani finančni komisariji: dr. Strobl, dr. Hočevnar in dr. F. Oplustil.

Štajersko.

Mariborske novice.

Izžrebani porotniki za prvo porotno zasedanje v Mariboru. Za mesto Maribor: Janez Nendl, mesar; Franc Pirchan, trgovec; Jos. Pugel, vinotrzec in A. Zwirn, mlinar. Za mariborsko okrajno glavarstvo: Franc Lorber, veleposestnik, Spodnji Porčič; Matija Sekol, hišni posestnik in gostilničar pri Sv. Lenartu v Slov. gor.; Janez Majhen, posestnik in gostilničar, Žikarec; Jurij Gaube, trgovec, Jurjevskivrh; Karl Ferk, posestnik, Spodnje Hlapje; Josip Serbec, posestnik, Gornja Selnica; Franc Girstmayr, posestnik, Počehova; Janez Drozg, posestnik, Ranca; Jan. Jager, posestnik, Ranca; Jos. Weingerl, posestnik, Slemen; Janez Stiencl, posestnik, Spičnik; J. Ferk, posestnik, Svičina; Alfonz Högenwarth, trg., Fram; Josip Oswald, posestnik, Lehen pri Ribnici; Alojz Glaser, hišni posestnik, Ruše; Josip Mule, hišni posestnik, Ruše; Mihael Grašič, posestnik, Pivola; Fr. Wicman, veleposestnik, Činžat; Franc Guncer, posestnik, Gornja Bistrica; Ludvik Kresnik, posestnik, Črešnjevec; Matej Jerič, gostilničar, Spodnja Ložnica; Simon Prešern, veleposestnik in gostilničar, Poljčane; Matija Javernik, posestnik, Kovačeva vas. Za mesto Ptuj: Josip Fürst, posestnik; Janez Kasper, ravnatelj mestne hranilnice. Iz ptujskega okrajnega glavarstva: Vincenc Fras, posestnik, Rošnja; Jurij Krepš, kolarski mojster, Ormož; Adolf Stammen, knjigovodja, Ormož. Iz ljubljanskega okrajnega glavarstva: Anton Bračko, zidarski mojster, Police; J. Zemljčič, posestnik, Radenci; Franc Žitek, župan, Bučevci. Iz slovenjgraškega okrajnega glavarstva: Janez Uran, župan, Janžev Vrh. — Za nadomestne porotnike: Wiljem Abt, hišni posestnik; Herm. Brundula, vinotrzec; Moric Dadieu, mehanik; M. Fuchs, krčmar; Janez Flecker, lesotrzec; Peter Hochenegger, mizar; Avgust Jeres, krčmar; Alojz Käfer, kantiner in Aleksander Ledineg, krojač, vsi iz Maribora.

Maribor. Naša občinska blagajna je v zelo slabem finančnem položaju. Leto za letom rasejo dolгови; mestni očetje pa tako pridno gospodarijo, da izkazuje mestni proračun tudi letos več tisoč primanjčaja. Nemško napredno gospodarstvo se pa tudi lepo vidi po naših mestnih ulicah in cestah, katere ponekod slabše izgledajo kot v kaki zakotni vasi. Po cestah okrog Narodnega doma bi se te dni lahko v čolnu vozil po tekočem blatu.

Leitersberg. V nedeljo, dne 13. februarja se je v hotelu „Stadt Wien“ vršil ustanovni shod podružnice nemškega „Schulvereina“ za občino Leitersberg in Krčovino. Na ustanovni shod sta prišla tudi vse-nemška poslanca Wastian in Malik, ki sta oba v huj-skajočih govorih in visoko letečih frazah želela ugonobiti slovensko šolo v Leitersbergu. Mi pa mislimo, da če nemška nestrpnost ustanovi tudi deset takih podružnic, slovenska šola ne bo ugonobljena, če se bo naše ljudstvo zavedalo svoje narodne dolžnosti.

Celjske novice.

Gospodinjska šola na Teharjih je od višje šolske oblasti dovoljena in odobrena. Pomagala sta pri tem šolska referenta Slovenskega kluba v Gradcu: prof. Robič in prof. dr. Verstovšek.

Krajni šolski svet celjske okolice, v katerem imajo naši možje večino, je dovolil telovadnemu odseku socialdemokratov prostore v šolskem poslopju. Čudimo se, da je bil krajni šolski svet v tem oziru nasproti socialdemokratom tako postrežljiv, (ko grede socialdemokrati vendar vedno in povsod proti katoliško-mislečim Slovincem).

Slovenske gospodinje in obstrukcija. Kri mora zavreti tudi vsaki slovenski gospodinj, če čuje, kako dela nemška večina proti Slovincem. Tudi podpora za teharsko gospodinjsko šolo je bila v finančnem odseku odbita, dočim dobiva nemška gospodinjska šola v Celju (in druge nemške) že nekaj let sem masne podpore, dočim dobi nemški dijaški dom v Celju 4000 kron, dočim se daje Schulvereinu tisoče in tisoče. Za slovenske gospodinje pa, ki s krvavimi žulji morajo delati, da pridelajo za deželne davke, pa nemška večina nima niti vinarja.

Trafikant Terstenjak, rodом iz Šalince pri Ljutomeru, je dne 15. t. m. umrl.

Samoumora. Neki tuj rokodelčič je prosil pri mestnem uradu podpore. Ker je ni dobil, je izpil v pričo policije strup, ki je kmalu povzročil njegovo smrt. — Drug trgovski pomočnik se je vrgel pod vlak, ki mu je odrezal glavo.

Gostilničar v Nemški hiši misli oditi. Zato menda napada „Deutsche Wacht“ hotel „Pri belem volu“ in Ljudsko posojilnico. Njegove neresnične podatke bo lističu prebirala še sodnija.

Prof. dr. Eisner poučuje na višji gimnaziji nemščino. Pri njem je dobilo v prvem tečaju dvojko 50 učencev, seveda večinoma Slovencev. Ali je mor-

da ta g. profesor nasproti našim dijakom zaradi tega tako strog, ker ga je tožil nek okoliški Slovenec, komu je ostal na dolgu za mleko, katero je pri njem jemal?

Trgovec Kostlič bo koncem junija zaradi boleznih opustil svojo trgovino. Škoda, da bo v Celju potem en slovenski trgovec manj.

Trgovcem s papirjem in z razglednicami bi svetovali, da bi se nekoliko bolj ozirali na javno navednost. Nekateri izmed njih imajo včasih v izložbenih oknih razstavljene razglednice, ki so naravnost pohujšljive za mimogredoče šolske otroke.

Gabrje pri Celju. Tukajšnji narodnjaki svari-mo še enkrat liberalnega gospoda N. naj miruje. V ponedeljek je zopet v neki gostilni močno udrihal po naši stranki. Liberalni škrici nas ne bodo strahovali. Gabrčan.

Celje. Umrl je dne 14. februarja v Celju peto-šolec Jožef Korbun. Bil je rodом iz Zgornje Ponikve. Fant je leta 1904 z odliko dovršil orgljarsko šolo v Celju. Bil je zelo talentiran, samo žal, da ga je je-tika spravila v prerani grob. N. v m. p.!

Ptujske novice.

Iz Ptujja. Štajercijanci so sklicali na nedeljo dne 20. t. m. ob 10. uri dopoldne kmetski shod v nemški društveni dom v Ptujju. Na tem shodu bi se naj obsodila slovenska obstrukcija v deželnem zboru. Z ozirom na ta štajercijanski shod priredi politično društvo Pozor v Ptujju istega dne, to je v nedeljo dne 20. svečana 1910, ob 11. uri dopoldne v ptujskem Narodnem domu javni shod s sledečim dnevnim redom: Zadnji dogodki v deželnem zboru. Proč od Gradea! Slučajnosti. K prav obilni udeležbi vabi društveni odbor.

Ptuj. V šoli pri Sv. Lovrenču v Slov. gor. se je dne 11. februarja neki šolski deklici užgala obleka, ko se je naslonila pred poukom na žarko peč. Deklica je v goreči obleki bežala na prosto, kjer so ji drugi otroci trgali obleko raz truplo. Vendar je bila deklica silno ožgana ter prepeljana v ptujsko bolnišnico. Tam je 15. februarja umrla.

Drugi kraji.

Laško. Na shodu dne 13. februarja 1910 so se sklenile sledeče resolucije: zborovalci

1. popolnoma odobravajo pogumni nastop poslancev S. K. Z. v štajerskem deželnem zboru, jim izrekajo popolno zaupanje in zahtevajo, da tudi zana-prej vstrajno branijo pravice in koristi slovenskega ljudstva;

2. zahtevajo spremembo lovske postave v tem smislu, da se zajca proglasi za škodljivca;

3. zahtevajo, naj se drevesa iz deželnih drevesnic oddajajo posestnikom po znižanih cenah, bolj revnim posestnikom pa zastonj;

4. zahtevajo, da se pouk v ljudski šoli uredi v prid kmečkemu ljudstvu ter se zniža obveznost obiskovanja od 6. do 12. leta, prostovoljni obisk pa naj ostane do 14. leta.

Loka. Na shodu dne 13. februarja 1910, na katerem je poročal poslanec Pišek, so se sprejele naslednje resolucije: Zborovalci na shodu v Loki pri Zidanem mostu dne 13. februarja 1910 zbrani:

1. zahtevamo premembo lovske postave v tem smislu, da se zajca proglasi za škodljivca;

2. ugovarjamo, da bi se pri nameravani postavi o vodnem pravu nastavili novi uradniki, ker je uradnikov že tako zadosti;

3. ugovarjamo proti zvišanju deželnih doklad. Ako že morajo priti nove doklade, naj se to izvrši pri pivu;

4. odobravamo pogumni nastop slovenskih poslancev v štajerskem deželnem zboru in zahtevamo, da tudi za naprej vstrajno branijo pravice in koristi slovenskega ljudstva;

5. zahtevamo poldnevni poduk v šoli;

6. zahtevamo zavarovanje za starost in onemoglost, pa tako, da bo vsak za sebe plačeval, ne pa za druge; tudi naj bi se začelo zavarovanje z 20 leti in naj se dobiva zavarovalno podporo že s 60 leti.

Slivnica pri Celju. Dne 13. svečana smo imeli občni zbor bralnega društva; udeležencev je bilo prav obilo. Društvo lepo vrši svojo nalogo. Udov je imelo 62, knjig se je prebralo 505. Priredilo je dve veselici in mesečne podučne sestanke v mladinskih zvezah. Občni zbor pa je bil priča vrlega tekmovanja med priprostimi mladeniči ter dekleti in dijaki govorniki. Lepe, uvaževanja vredne misli, oblečene v lepe besede, so se venomer izmenjavale. Bil je govor o praktičnem krščanstvu, o dobrem in slabem tisku (Mat. Vrečko). Glavni govornik, Ljudevit Poljanec iz Slov. gor., pa je z obžalovanjem grajal resnično dejstvo, da se Slovenec rad potuji, kot največji narodni greh. Bili sta še dve deklamaciji, ena posvečena mladeničem (J. Lipovšek), ena dekletom (M. Vodob). A. Cmok je označil naše društvo kot skupno ognjišče vseh uka-željnih. Učiti se ni sramotno, kaj znati je zelo častno. Priglasilo se je takoj nad 40 udov. Odbor je bil voljen stari, z gospodom J. Jagodičem kot predsednikom na čelu.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Socialni tečaj dne 14. in 15. t. m. Ob tem slabem vremenu je bila udeležba tečaja uprav velikanska. Vsak dan približno do 120 udeležencev. V ponedeljek je predaval gospod dr. Hohnjec dve uri o krščanskem socializmu in nasprot-nikih našega programa, zlasti o liberalizmu in soci-

alni demokraciji; gospod Pušenjak dve uri o kmeč-kem vprašanju in o zadružništvu; gospod dr. Lesko-var o avstrijski ustavi in o političnih pravicah držav-ljanov dve uri. V torek je predaval gospod dr. Ko-rošec tri ure o raznih strankah v Avstriji in na Slo-venskem, o politični in nepolitični organizaciji, o dav-kih, o društvem in zborovalnem zakonu; dr. Tiplic o higijeni z ozirom na ogledovanje mrličev in navi-dezni smrti; gospod Kramberger o zemljiški knjigi, o katastru, o odpisu zemljiškega davka, o uimah; gospod Bosina o agitaciji. Hvala krščansko-socialni zvezi! Vedno krepko naprej po pravi poti poštena in prave izobrazbe dobrega našega slovenskega kmeč-kega ljudstva!

Vitanje. V ponedeljek, dne 21. februarja se pri nas začelja ob 9. uri predpoldne poučni tečaj, ki ga priredi Slov. kršč. soc. zveza. Trajal bo v pone-deljek in torek. Predavalo se bo o predmetih, kateri so zanimivi in potrebni, da jih današnji zna vsak kmet in kmečki mladenič. Možje in mladeniči iz celega o-kraja, pridite v najobilnejšem številu!

Mozirje. Kot pravičen in umesten se je izka-zal stari pregovor: Kdor drugim jamo koplje — sam v njo pade. Tako je pisala „Domovina“ dne 8. janu-aria 1908. Mi pa pravimo — čez sedem let vse prav pride. Dne 12. svečana 1910 se je vršila pri okrajni sodniji Gornjigrad obtožba proti Apoloniji in Ivanu Lipold zaradi razžaljenja časti. Pri zaslišanju prič pa se je dokazalo, kako nekorektno sta postopala ome-njena proti Zdravku Vasle in Ivanu Cesar na dolo-čeni dražbeni dan. Obsojena sta bila Apolonija na 20 kron, oziroma 2 dni zapora, Ivan Lipold pa na 7 dni zapora in poravnanje vseh narastlih stroškov. S tem se je pravici ugodilo.

Sv. Ožbald. Dne 15. t. m. je padel 13letni An-ton Kositer, kočarski sin pri Sv. Ožbald, s polno vrečo žagovine na žagi pri Sv. Ožbald; pri tej pri-ložnosti mu je odtrgala cirkularna žaga desno roko. Ponesrečenca so odpeljali v bolnišnico.

Pilštanj. Na shodu v Lesični se je obenem s „Štajercem“ imenoval črevljar Miha Kandorfer, ka-kor da bi on „Štajerčeve“ laži razširjal in hvalil. A drugi dan je sam izjavil, da to ni res. Da se ga pa več ne bo moglo tako sumničiti, je Miha Kandorfer dal častno besedo, da „Štajerca“ pošlje nazaj.

Gomilsko. Šolski jubilej. Gomilska šola praznu-je letos 100letnico svojega obstanka. Tukajšnji krajni šolski svet je v svoji zadnji seji soglasno sklenil, naj se ta pomenljivi jubilej proslavi kolikor mogoče slo-vesno. V to svrhu se bode vršila dne 22. majnika t. l. predpoldne slovesna zahvalna svečanost v župnijski cerkvi gomilski popoldne tega dne pa obsežna slo-va in ob enem ljudska veselica na prostem. V trajen spo-min na ta jubilej snuje se tudi jubilejski šolski sklad za revno mladino gomilske šole. Obračamo se torej s prošnjo v prvi vrsti do vseh bivših učencev gomilske šole, v drugi pa do prijateljev revne šolske mladine gomilske sploh, naj blagovolijo v ta blagi namen po-slati kak prispevek. Darovi v to svrhu dohajajo do-sihmal v dokaj obilni meri. Ako se naši prošnji od-zovejo še ostali bivši učenci gomilske šole, oziroma naši mladinoljubi, v toliki meri, kakor dosedaj, potem je temu blagemu početju sijajen vspeh popolnoma za-gotovljen. V to pomozi Bog in milosrčnost šolskih do-brotnikov!

Podsreda. Kakor že večkrat, tako tudi v zadnji številki „Narodnega Lista“ nesramno napada nam znani dopisun našo duhovščino, posebno mu je trn v peti naše Katoliško izobraževalno društvo. Kaj vse ta list natvezi, se mora vsakemu, še količkaj pamet-nemu človeku gabit. Dokazati nam moras tudi, kaj več slabega od dotičnih oseb (novih igralc v Kat. iz-obraževalnem društvu) o katerih pišeš, da jih ni kaj prida. Mi zahtevamo, da nam na to vprašanje odgo-voriš, dokler ne, ostaneš grd obrekovalec in lažnji-vec. Mi dobro vemo, kako bode v oči te naše liberalč-ke, ker naše društvo tako vrlo napreduje. A našemu vrlemu g. kaplanu iskrena hvala za ves trud, ker se toliko prizadeva, da se naša mladina vsaj nekoliko izobrazuje. Veseli nas, da se naš g. kaplan ne zme-ni za te nesramne napade v „Narodnem Listu“. Go-spod kaplan, bodite potolaženi! Bolj ko Vas bodo ob-rekovali po „Narodnem Listu“, bolj Vas bomo mi spo-štovali in ljubili. Fej, trikrat fej pa tistim osebam, ki dajejo v „Narodni List“ take lažnjive dopise, in tri-krat fej tistim, ki jih sprejemajo.

Podsreda. Tukajšnje prebivalstvo želi, da bi bila naša pošta vsaj ob uradnih urah vedno odprta, in zahteva, da se tam prijazno obnaša proti stran-kam.

Podsreda. Naša dekleta v Katoliškem izobraže-valnem društvu so uprizorila krasno igro „Dve Ma-teri“ dne 2. svečana t. l. Igra se je prav dobro ob-nesla in kljub slabemu vremenu je bila udeležba šte-vilna. Želimo, da nas še večkrat povabite na tako pri-jetno zabavo.

Žiče. Redni občni zbor hranilnice in posojilni-ce v Žičah, registrirane zadrage z neomejeno zavezo, se vrši v nedeljo dne 6. marca 1910 po popoldanski službi božji v posojilniški uradni sobi. (Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev ra-čunskega zaključka za leto 1909. 3. Slučajnosti.

Žiče. V nedeljo dne 20. t. m. ima politični shod pri nas po rani sv. maši deželni poslanec Novak. — Pridite v obilnem številu!

Podsreda. V nedeljo dne 20. t. m. je tukaj po-rani sv. maši shod S. K. Z. Vršiti se v stari šoli.

Sv. Barbara v Haložah. Liberalni shod Narodne stranke pri nas ni bogve kaj naredil. Predsedoval je Kosi, govoril je nervozni doktor iz Celja. Tudi ptujski „Pozor“ se mu je po enem odposlancu pridružil. Nekaj so govorili o obstrukciji in o klerikalni župi. Haložani pa so rekli, da vse vkup ni veljalo nič. Čudimo se, da staročastiljiva krščanska hiša sprejema take čudne goste in pa da Haložani poslušajo take puhlosti. Upamo, da pride kmalu k nam deželni poslanec Meško, ki kot kmet ve veliko poljudneje govoriti.

Polje. Po večernicah priredijo naši poslanci pri gostilničarju Dobravcu političen shod. Na svidenje!

Braslovce. V nedeljo, dne 20. februarja ob 3. uri popoldne priredi Slov. kmečka zveza političen shod na „Legantu“. Poroča g. dr. Benkovič o deželnem zboru.

Savinjska dolina. Neki pustni zgodovinar baje popisuje, kako sta začela pred 50 leti politizirati Pust in Pustela. Prvo vprašanje. Pustela: „Ali že veš, zakaj so eigani tako pogosto v Mozirje zahajali?“ Pust: „No, da so si kaj zaslužili.“ Pustela: „Ali že veš, zakaj se je nastavlil revolver na prsi nekega učitelja?“ Pust: „No, zato, da bi ga poknil.“ Pustela: „Ali že veš, zakaj se neki doktor in hauptman dvobojujeta?“ Pust: „No, zato, da se bo videlo, kateri bo zmagal.“ Pustela: „Ali že veš, zakaj morajo nekateri ljudje toliko let študirati?“ Pust: „Ej, zato, da so potem vsegavedni in napredni.“ Pustela: „Ali že veš, zakaj neki gospod tako pogosto maršira na Rečico?“ Pust: „No, da si tam gori zavžije in — odpočije.“ Pustela: „Ali že veš, zakaj je neki gospod moral tako hitro iz Mozirja sčrčati?“ Pust: „No, da se sedaj po železnici vozi sem in tja.“ Pustela: „Ali že veš, zakaj se v Mozirju liberalci in klerikalci tako bojujejo?“ Pust: „Seveda vem; zato, ker bi neki visoko študirani gospodje radi imeli vse pod svojo komando, pa ne gre.“ Pustela: „Pa kedaj bode tega prepira konec?“ Pust: „Ej, tedaj, kadar si tisti visoko študirani gospod potolažijo svojo napredno misel, in kadar bodo nehali v liberalne časnike pisati.“ Pustela: „Uh, tisti visoko študirani gospod pa so svoji učenosti ne bodo nehali, in nas čaka še ogromno dela, in pustna zgodovina bo imela še veliko za pisati.“

Št. Janž na Drav. polju. Nedavno je omenil nek dopisnik iz Ptujkega polja, da bi bilo potrebno, prirediti par shodov v našem kraju in ustanoviti izobraževalno društvo. Tudi jaz se pridružim dotičnemu dopisniku in prosim, naj bi naši rodoljubi napravili kak shod pri nas. Nek učitelj močno agitira za štajercijanstvo. Ljudstvo mu verjame, ker ni samo dosti podkovano in se ne razume o politiki. Prvo prosim naše rodoljube, naj bi napravili v našem kraju par predavanj. Pozivam pa naše somišljenike, da agitirajo za naše dobre katoliško-slovenske časnike. Katoliško-slovenski kmetje, bi li ne bilo dobro, če bi si mi ustanovili svoje društvo?! Če bi imeli v naši vasi društvo, bi skoro gotovo iz vsake hiše kdo pristopil, in gospod učitelj bi moral iti s svojim „Štajercem“ rakom žvižgat. Slovenski kmet.

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Prošnja, katera se je pred tedni po nekem učencu g. načelniku tukajšnjega krajevnega šolskega sveta v podpis poslala, in katera naj bi se izročila g. deželnemu poslancu Langerju, želi, da bi se tukajšnja slovensko-nemška šola pomaknila v višji plačilni razred, in sicer med drugimi iz teh-le vzrokov: ker se tukajšnje učitelstvo bojuje „für die hehre deutsche Sache“, ker je močno „ausgesetzt den nationalen Hetzern“, „ker bi inače moralo proć kompetirati“, in je nevarnost, da pridejo potem slovenski učitelji. Sedaj je pač vsakemu jasno, zakaj se na tukajšnjo šolo nastavljaio sami sūdmarkovci in zakaj so morali proć Slovenci g. Schel in gdč. Pernat, in zakaj bo moral v kratkem iti tudi g. Lešnik. Gospodje poslanci, pokažite, da zgoraj navedeni vzroki nikakor ne opravičujejo povišanje plače iz deželnih denarjev, katere plačujejo tudi Slovenci. Sūdmarkovci dobivajo itak že lepo nagrado od Sūdmarke, zato bi bilo najbolj umesno, da se takim, ki na slovensko-nemških šolah delajo le „für die hehre deutsche Sache“, plačo pošteno zniža, ker svojih stanovskih dolžnosti ne izpolnjujejo pravično, ampak Slovencem v škodo, Nemcem v korist.

Katolicizem in nevednost.

Vseučilišni profesor v Halle ob S. dr. Alb. pl. Ruville, ki je lani postal katoličan, pravi v znameniti knjigi „Zurück zur heiligen Kirche“ („Nazaj v sveto Cerkev“) med drugim tudi, da je bil zmladega popolnoma napačno poučen o katoliški Cerkvi.

„Spoznal sem“, pravi, „da niso učitelji, pastori in bogoslovni učenjaki, katerim se imam zahvaliti za svoje znanje, ničesar razumeli o katolicizmu in se vendar niso sramovali, najneuljudnejše o njem soditi in celo mnogokrat o njem izražati svoje ogorčenje.“

Letošnja „Kathol. Kirchenzeitung“, stran 54, pa piše:

Pred leti pride neki odvetnik (protestant) k župniku Dunne v Eau Claire (Wiscousin) in mu naznani, da se hoče oženiti z mlado katoliško gospico iz navedene župnije. Ko mu duhovnik razloži cerkvene predpise o mešanih zakonih, se odvetnik odločno protivi. Vendar obljubi mladi gospod župniku, da hoče tri tedne vsak dan po eno uro poslušati pri njem katoliški verouk. To obljubo odvetnik tudi izpolni. Ko pa pride zadnje uro k župniku, mu reče: „Gospod župnik, odločil sem se trdno, da ne podpišem vaših

zahtev, ker ni potreba; postati hočem katoličan, če mislite, da zamore katoliška Cerkev kaj početi s tolikim nevednežem, kakoršen sem bil jaz.“

Župnika Dunne je to napotilo, da ni hotel mešanih zakonov prej sklepati, dokler ni vedel nekatoliški del katoliških resnic. To je oznanil s prižnice in dal v časnike. Ni storil seveda tega z namenom, da bi nekatoličane spreobračal, ampak zato, da dobi nekatoliški zakonec pravi pojmi o katoliških resnicah, ker ravno nevednost v verskih stvareh povzroča v mešanih zakonih mnogo razprtij.

Župnikova namera je imela najboljše posledice. V treh letih bi bilo 30 mešanih zakonov, a se je izmed teh 25 nekatoličanov spreobrnilo. In še pri ostalih se je doseglo toliko, da niso imeli o katolicizmu napačnih nazorov. Župnik je določil, da sta h katoliškemu verouku morala hoditi oba, ki sta hotela stopiti v zakon, nekatoliški in katoliški poročenec. Zadnji je bil na ta način v veri nanovo utrjen in pozabljen mu je oživel.

Ker je pa spreobrnjeni navadno potegnil tudi mnogo drugih za seboj, posebno sorodnikov in prijateljev, je štel župnik Dunne med 41 prestopi, ki jih je imel od 1. januarja do 1. avgusta največ takih, ki so jih pridobili novoporočeni spreobrnjenci.

Po dveh letih je poročal župnik Dunne svoje uspehe škofu v Labrosse, James Schwebachu. Ta je izdal kmalu na to ukaz, da se mora v mešanih zakonih nekatoliški del učiti šest tednov dvakrat na teden pri katoliškemu župniku verouka. Ta ukaz je raztegnil nadškof kmalu na vse škofije cerkvene provincije Milwaukee.

Kako je pa pri nas na Slovenskem? Ali ni povzročilo in še povzroča največ razprtij dejstvo, da se začnejo nekateri vmešavati v stvari, ki jih niso nikoli poznali ali o njih nič več ne vedo? Zakaj ima toliko naših nasprotnikov o veri napačne pojme? Ker se tako boje apologetičnih knjig in se navadno sramujejo iti h kakim pridigi. Kdor hoče vero razumeti, jo mora proučavati in udejstvovati. Kdor vere ne prakticira, ne ve, kaj je vera. Zmot je mnogo, a resnica pa le ena, našel jo bo pa le, kdor se da podučiti!

Koroško.

Železniška nesreča. Iz Sinčevasi poročajo: Včeraj popoldne ob 3. uri je povozil vlak, ki vozi iz Sinčevasi v Železno kapljo Kūglerjevega hlapca Janca Petriča. Hlapec je vozil gnoj črez progo, ki na tej poti ni zavarovana. Sani so stale sredi proge, ko je privozil vlak. Preplašeni hlapec si ni vedel pomagati; stroj je prijel sani in človeka in tiščal oboje daleč naprej po tiru. Hlapec je hudo ranjen; spravili so ga takoj v celovško bolnišnico, kjer bode bržkone umrl. Sani so raztrgane, konjem se ni nič zgodilo. Vse se čudi, kako je mogel strojevodja tako voziti, da sredi poldneva ni videl človeka, ki vozi iz vasi na polje. Sploh je čudno, da se ob ozkotirnih progah ne napravi nobenih zatvornic, niti pri najbolj obljudenih občinskih cestah.

Celovec. Na zborovanju slovenskih županov in odposlancev slovenskih koroških kmetijskih društev, ki je bilo mnogoštevilno obiskano, se je odločno protestiralo proti temu, da se v novoustanovljenem deželnem kulturnem svetu ni ustanovila tudi slovenska sekcija. Sprojela se je resolucija, v kateri se zahteva, razdelitev kulturnega sveta v slovenski in nemški oddelek.

Kranjsko.

Smrtna kosa. V Št. Vidu pri Vipavi je dne 17. februarja umrl tamošnji župnik č. gospod Iv. Demšar. Pogreb bo v soboto dne 19. t. m.

Zopet slovensko podjetje v nemških rokah. Z Vrhniko se nam piše: Tukajšnjo pivovarno, katera je last ljubljanske kreditne banke, namerava kupiti znano nemško društvo Union. Pogajanja se že vrše, kajti dne 15. t. m. so si že ogledali štirje gospodje te družbe pivovarno. Gospodje pri kreditni banki se pač ravna po dr. Oražnu. Predsednik kreditne banke Vseslovan Hribar — ali bodeš res pustil, da pride to slovensko podjetje v nemške roke?

Ljubljana. Kreditna banka v Ljubljani bo povodom svojega letošnjega občnega zbora povišala svoj akcijski kapital od 3 na 5 milijonov kron.

Narodna delavska organizacija v Ljubljani je dobila od ljubljanskega magistrata brezplačno prostoro v starem vojaškem preskrbovališču in to na stroške davkoplačevalcev. Taka organizacija, ki nima zmožnosti, da bi samostojno živela in vzdrževala svoje lastne prostore, ni niti vredna, da obstoji. Sploh pa je to stanovanje narodne delavske organizacije bolj podobno poderišču, kakor pa spodobnim društvenim prostorom. Narodni delavski organizatorji so napovedali, da bodo v teh svojih novih prostorih teater igrali. Ko so pa hoteli na svečnico vprizoriti igro „Divji lovec“, jim je oblast to prepovedala, ker se je bilo bati, da se staro stanovanje poruši. Tako bodo morali narodni delavski organizatorji ali v druge prostore, ali pa — kar bo še najbolj pametno — poponoma iz Ljubljane.

Slovenci, darujte za obrambni sklad S. K. S. Z.

Primorsko.

Novo izobr. društvo. V Prvačini se je osnovalo kat. slov. izobr. društvo. Prvačina velja za liberalno trdnjavo. Značilno!

Liberalne trdnjave padajo. Občina Anhovo je bila dolga leta pravcata liberalna trdnjava. A lansko leto meseca aprila je S. L. S. pri občinskih volivah si priborila krasno zmago. Liberalci so se pritožili, a zastonj. Te dni je bil županom v Anhovem izvoljen vrli našinec gospod Kristijan Velišček, kateremu na čast so občani priredili nepričakovano lep sprejem. — Liberalne trdnjave padajo — a moč naše stranke raste dan za dnevom!

Gorica. Dopolnilne deželnozbornske volitve iz veleposestva na Goriškem. C. kr. namestništvo je razglasom od 8. t. m. razpisalo dopolnilne volitve treh deželnih poslancev poknežene grofije Goriške in Gradišanske iz volilnega razreda veleposestva za volilni okraj I. Volilni okraj I. obstoji iz mesta Gorice, iz političnih okrajev Gorica-okolica, Tolmin in Sežana, nadalje iz krajevnih občin Devin, Doberdob, Biljana, Medana in Kožbana, ležečih v političnem okraju Gradišanskem. Volišče je Gorica. Volitev in morebitna ožja volitev se bo vršila dne 23. t. m.

V Gorici se bo vršil od 21. do 26. februarja za člane naše mladeniške telovadne in izobraževalne organizacije celtedenski socialni tečaj. Med drugimi bo predaval tudi Fr. Terseglav iz Ljubljane.

Električne naprave na Tolminskem. Dne 14. in 16. t. m. se je vršil pri sv. Luciji in v Tolminu obhod za električno napravo. Banka Union je namreč prosila za dotično koncesijo. — Prva naprava se ustanovi v Tolminu na reki Tolminki, druga pa pri sv. Luciji na Soči. — Električne naprave bodo dajale električno moč raznim obrtnim podjetjem v teh krajih.

Kolonsko vprašanje. Na Goriškem je mnogo takih kmetov, ki nimajo nič svojega lastnega premoženja, pač pa obdelujejo polje kakega bogatega gospoda in si tako služijo svoj kruh. Ti reveži delajo in delajo vse svoje žive dni, pa vendar ne morejo končno nič svojega pokazati. Take kmete imenujejo na Goriškem kolone. S čisto drugačnim veseljem dela pa oni kmet, ki ima če tudi ne veliko, pa vsaj nekaj res svojega premoženja, da lahko reče: to je moje, to je sad mojega truda, to lahko zapustim svojim otrokom. Kolon je revež, ki vedno dela, pa nima nikoli nič svojega. Da se takim revežem na kak način odpomore, zato se je začela brigati goriška Kmečka zveza. In ustanovilo se je celo posebno kolonsko društvo, ki naj bi pospeševalo rešitev tega vprašanja. Po posredovanju poslanca Fona in dr. Faiduttija se je tudi vlada začela brigati za te uboge kolone. Dne 5. februarja se je vršilo tozadevno posvetovanje v Gorici, kamor je cesarski namestnik princ Hohenlohe sklical prizadete može. Bog daj, da bi se tudi ta stvar rešila na korist kmeta-trpina. Poseben odsek bo rešil zadevo do konca marca.

Mestno gospodarstvo v Gorici. V zadnji seji mestnega sveta je bilo sklenjeno, najeti posojilo 410 tisoč kron pri goriškem „Montu“ za pokritje stroškov nakupa palače ex-Ritter. — Bodi povedano, da je šel magistrat pri nakupu te palače na limanice spekulantom, ki so bili raztrosili vest, da menijo Slovenci kupiti to palačo. Seveda je bila dotična vest izmišljena. Ker se je zbal magistrat Slovencev, je kupil s posredovanjem laške „Cooperative“ to poslopje silno drago. — Istotako se je godilo pri nakupu zemljišča ex-Maras v Verdijevi ulici. — Tudi takrat so vrgli mešetarji v svet novico, da meni dotični svet kupiti Trgovska zadruga, in res je magistrat takoj nato kupil imenovano zemljišče, in lastnik je napravil izborno kupčijo. — V Gorici je splošno znano, da kedar hoče kak Lah dobro prodati kako poslopje, mu zadošča, da gre na magistrat in da ustraši mestne očete: ali kupite vi, ali prodam Slovencem! Magistrat pa je še danes tako naiven, in v sovraštvu do Slovencev tako oslepljen, da kupuje kar vse vprek. Zato se mestni dolgovni tako kopičijo, da ne more občina niti obresti plačevati. To je pristno laško gospodarstvo. — Povsem podobno nemško-nacionalnemu.

Ponesrečena avstrijska torpedovka.

Torpedovka II. je vsled velikega viharja v noči od sobote na nedeljo zavozila pri otoku Črez na morskem plitvino. Iz vojne luke so odplule ponesrečeni torpedovki na pomoč vojne ladje: „Zenta“, „Pluto“ in „Dromedar“. Kakor se čuje, je torpedovka najbrže izgubljena, ker jo navzlic vsem mogočim poizkusom ne bo mogoče dvigniti. Pri tej priliki bodi omenjeno, da je na teh modernih torpedovkah samo po en častnik, kateri mora biti mnogokrat po 24 do 30 ur neprenehoma v službi. To je vendar od osebe, od katere se zahteva toliko odgovornosti, preveč zahtevanega. Morda bo sedaj bolje.

Narodno gospodarstvo.

Davek na luksus. Kadar so državne blagajne prazne in se pojavlja največja potreba, tedaj se pojavi na površju vprašanje o davku na luksus. Davek na luksus ima namen naložiti večje davčne obveznosti premožnejšim slojem. Ugovarja se pač, da v Avstriji nimamo pravega luksusa, in da bi vsled tega davka trpela samo obrt, ker bi se tistih par avstrijskih

kih milijonarjev izselilo na Ogrsko. Mogoče je kaj na tem, toda povdarjati moramo, da je ta davek po nekaterih državah že vpeljan in prinaša velike dohodka. V Avstriji se je davno nameravalo vpeljati davek na avtomobile in kolesa, toda naletelo se je pri tem na največje zapreke. Samo na Solnograškem imajo v Avstriji davek na avtomobile, a nobeni drugi kronovini se ni dovolilo tega davka, da bi ne delal napotja mogočemu državnemu davku. Od drugih držav imajo Francoska, Italija in nekatere nemške zvezne države davek na kolesa; vendar so kolesa delavcev in ona, ki se rabijo v trgovskem svetu, davka prosta. Na Francoskem znaša ta davek 3—4 milijone frankov in približno toliko tudi v Italiji. Davek na avtomobile imajo na Nemškem in Francoskem. V Angliji, Italiji, Holandski, Francoski imajo tudi davek na luksuzne konje. Francoska ima celo davek na luksuzne vozove, kar ji donaja 12.000.000 frankov; istotako mora vsakdo plačati davek, kdor ima posle. V Avstriji se je predlagal že davek na mineralno vodo, kopališča, okna, glasovirje itd. Pravičen se nam zdi davek na avtomobile že zaradi tega, ker je treba pač ravno za avtomobiliste, ki so iz premožnih slojev, držati ceste v dobrem stanju. Tudi na šampanjec in splošno na inozemska vina bi bilo treba večjega davka. Kdor hoče piti šampanjec, fina renska in španska vina, naj tudi pošteno plača. Danes pa se plača za hektoliter kake kislice ravno toliko davka, kakor za isto količino najfinejšega vina.

Elektrika in naše kmetijstvo. Naši poljedelci se morajo dandanes boriti z raznimi nepravilnostmi, ki jim znatno otežkočujejo delo. Omenimo le pomanjkanje delavcev, ki postaja vsled naraščajočega izseljevanja v Ameriko, v mesta in druge tuje in industrijske kraje leto za letom občutnejše. To vedno bolj pereče vprašanje bi se dalo, čeprav ne popolnoma, pa vsaj deloma na ta način rešiti, da se poveča uporaba strojev v našem kmetijstvu. Že davno deluje umno kmetijstvo v vseh deželah, kjer se je kmečko prebivalstvo začelo resno brigati za svoj gospodarski napredek, s stroji.

V naših krajih pa žal mnogokrat opazimo, da vlada še preveč starokopitnost. Dasiravno tiči marsikateri kmet do glave v delu, se vendar pomoči s stroji brani z obema rokama. Če malo pogledamo, kako uporabljajo na primer kmetje v Švici, Nemčiji, Belgiji, na Danskem in drugih deželah stroje pri vseh strokah kmetijstva, vidimo koliko vspeha so pridobili ravno potom strojev in uporabe naravnih sil, potem se moramo zato navdušiti. Električna gonilna sila goni v teh deželah na kmetih vse domače stroje: žage, mlatilnice, slamoreznice, domače mline itd. Električno razsvetljavo imajo tam kmetje napeljana ne samo v hiše, ampak tudi v hleve in druga gospodarska poslopja, ker je pri tej razsvetljavi manjša nevarnost za požar.

Tudi v naših krajih bi se dalo na ta način pridobiti na leto na tisoče in tisoče kron našemu kmetu v prid. Koliko in koliko mrtvega kapitala spi v naših naravnih zakladih, ki se ne porabijo, ali pa jih dobi preširni tujec v roke. Dajmo napredovati tudi v tej stroki!

Čuvajmo naše gozdove! Vedno bolj občutimo dandanes pomanjkanje gozdov. Kako drag je že postal les, bodisi drva za kurjavo, ali pa za stavbo. In če pogledamo v prihodnost, moramo pripoznati, da bo v teku nekaj desetletij še hujše v tem oziru. Drva niti za doplačati ne bodo, istotako stavbeni les, ker v resnici primanjkuje gozdov v mnogih naših krajih. Pa temu zlu bi se dalo opomoči, ko bi naši ljudje vsaj malo bolj previdno ravnali z gozdnimi zakladi. Premalo se pa tudi skrbi za gozdne nasade in njih oskrbovanje. Les se poseka in potem se navadno tisti kos zemlje prepusti lastni usodi, ne da bi se takoj po posekanju nasadilo mlado gozdno drevje. Res je, da s časoma sklije iz zemlje nekakšna šuma in grmičevje, pomešano semtertje z lepimi drevesci, ali kaj pomaga, ko pa srebrotje in različno plazeče trnje večino mladega drevja uniči, če se z vso skrbjo začasno ne zatira. Poleg tega pa naletimo dostikrat na kraje, ki so edino za gozdove primerni, in je treba le drevesca nasaditi, pa raje se pusti, da zemeljski zakladi ležijo nedvignjeni v naši zemlji. Mislimo torej resno na to, kako povzdigniti naše gozde!

Da se pokonča podgane, priporočajo nekateri, naj se razseka prav na drobno surovo meso in navadna čebula, ter oboje skupaj dobro premeša. Nato naj se ta zmes nekoliko poevre na masti ali maslu, in razpostavi tam, kamor zahajajo podgane. Za nekaj dni, ko so se podgane privadile mesu in hrani, dene naj se med meso mesto navadne čebule na drobno razsekana morska čebula (Scilla maritima), ki se je dobi v mirodilnicah. Ta čebula je za podgane strup. Ker so se podgane priučile na prejšnjo hrano, žro tudi to, ker ne začutijo morske čebule — in nato poginejo.

S kakšno vodo naj se napaja živino po zimi? Če popije živina premrzlo vodo, se njen život preveč shladi, posebno pa želodec, in posledica tega je neredno prebavljanje. Konj, ki pijejo premrzlo vodo, poloti se navadno kolika, govede pa griža, in če so živali breje, lahko tudi zvržejo. Napajanje živine s premrzlo vodo vpliva slabo tudi na mleko. Kakor škoduje živini premrzla voda, tako ji škoduje tudi pretopla voda. Gorke vode spiije živina namreč precej veliko, s tem se želodčni sok preveč stanjša, živina se pomehkuži in kaj rada zboli. Za napajanje najbolj sposobna je voda, ki ima kakih 10—15 stop. C. To top-

lino pa dobi mrzla voda, ako se jo dene v gorak in suh hlev in pusti, da stoji v njem nekoliko časa. Postavi naj se torej v hlev kak čeber ali kad in napolni z mrzlo vodo. Po vsakem napajanju naj se napolni znova. Ker pa pade v kad tudi prah in tupatam tudi kaj krmil, vsled česar se potem voda spridi, zato naj se kad od časa do časa izprazni in jo odrgne od znotraj s kako čisto metlo ali ščetjo, in na to do čistega oplakne.

Književnost in umetnost.

Vzhodno cerkveno vprašanje. Spisal dr. Fran Grivec. (Ponatisnjeno iz „Voditelja.“ Maribor 1909. Leks. oktav (IV, 40). Cena 1 K.

Mala po obsegu, pa bogata po vsebini je navedena knjižica, v kateri nam naš najboljši poznavalec vzhodne cerkve, prof. dr. Grivec, razlaga vzhodno cerkveno vprašanje, za katero se zanima sedaj vsa Evropa, in ki je posebno med katoliškimi Slovani povzročilo živahno gibanje, osredotočeno v velehradskih shodih. V prvem delu podaja pisatelj pregled vzrokov in dejstev, ki so vplivali na razvoj cerkvenega razkola. Kakor se verski odpad na zahodu v začetku XVI. stoletja ne da razložiti z Luthrovim nastopom, ampak je treba poseči daleč nazaj in poiskati različne faktorje, ki so omogočili nastop in vspehe wittenberškega profesorja, ravnotako, in še bolj, se je pripravljaj vzhodni cerkveni razkol že stoletja, odkar so v IV. stoletju prenehala silovita preganjanja kristjanov. Že tedaj se je vzhod začel odtujevati zapadu. V drugem delu pripoveduje pisatelj o poizkusih zedinjenja in pokaže hkrati, zakaj so bili, da, morali biti brez vspeha. Tretji del nam slika sedanje stanje vzhodnega cerkvenega vprašanja in kaže, kako se naj danes vspešno dela za zedinjenje.

Opuščamo za danes načrte in nasvete, ki jih daje dr. Grivec na podlagi svojega temeljitega znanja in večletne skušnje; govorili bomo o njih v posebnem članku. Vprašanje o zedinjenju vzhodne cerkve je postalo aktualno, in treba je zbuditi v javnosti zanimanje zanj. „Razmere so sedaj za to delo ugodnejše, kakor so bile nekdanj. Vzhod se kulturno vedno bolj bliža in asimilira zapadu. Naša dolžnost je, da ta razvoj v krščanskem duhu pospešujemo. Od nas je odvisno, ali se bode asimilacija med vzhodom in zapadom vršila na podlagi verskega indiferentizma, ali pa na krščanski podlagi; od nas je odvisna zmaga prave krščanske kulture in krščanskih idej na vzhodu!“

Dr. Grivčevo knjigo naši inteligenci najtopljeje priporočamo. Naroča se pri pisatelju v Ljubljani (Semenišče). Ves donesek je pisatelj namenil za misijone na Balkanu. Dr. Lukman.

Apostolat sv. Cyrilla a Methoda pod ohranov bl. Panny Marie. Pod tem naslovom je začel izhajati v Kromerizu (Kremsier) mesečnik, ki si bode prizadeval, popularizirati in zbujati zanimanje za delo za zedinjenje. Izdajata ga drž. posl. msgr. dr. Stojan in katehet Jašek. V prvem zvezku se nahaja med drugim prevod nemške brošure, ki jo je izdal lansko jesen p. P. N. T. g. m. o. naši bodočnosti v Bosni, kjer pretresljivo slika žalostno stanje bosanskih katoličanov. Med poročili je tudi eno iz Ljubljane o „Apostolstvu sv. Cirila in Metoda“. Cena listu je 1 K 50 vin.

Slov. šolska Matica v Ljubljani je izdala naslednje knjige: *Nazorni nauk*. Drugi del. III. snopič. *Nazorni nauk za drugo in tretje šolsko leto*. Uredila H. Schreiner in dr. Fr. Plešič. — *Pedagoški letopis*. IX. zvezek. Uredila H. Schreiner in dr. Josip Tomišek. Vsebinska: Pedagoško slovtvo. (Fr. Juvančič.) *Razprave*. (H. Družović in dr. Plešič.) Teme in steze. (J. Dimnik.) *Poročilo o delovanju S. Š. M. leta 1908*. (Fr. Gabršček.) „Slovenske šolske Matice“ upr. odbor in imenik. (Fr. Gabršček.) *Zaznamek* dozdaj izdanih in založenih knjig „S. Š. M.“ *Naznanilo*. — *Prostospisje v ljudski šoli*. Piše M. Lichtenwallner. Uredil dr. I. Bezjak. — *Didaktika*. III. del. 1. snopič. Posebno ukoslovje računanja v ljudski šoli. Spisal prof. Luka Lavtar. Uredila dr. Fr. Plešič in H. Schreiner. — *Poljudna znanstvena knjižnica*. 2. zvezek. 1. snopič. *Zgodovina Slovencev*. Spisal dr. Ljudevit Pivko. Uredil H. Schreiner.

„**Naš Dom**“, glasilo slovenske mladine, zvezek 4, leto X. Vsebinska: Glasovi iz tujine. Prava sreča. Bratom Orlom. Služit grem! Društveni glasnik. Poročila o mladinskem gibanju. Slovtvo. — List „**Naš Dom**“ ponovno priporočamo. Uredništvo je v vrlo dobrih rokah.

Razgled po svetu.

Avstrija in vojne mornarice drugih držav. Med vsemi državami ima Avstro-Ogrska najslabšo vojno mornarico. Angleška ima 59 bojnih ladij nad 11.000 ton, oklopnih križaric 38, navadnih križaric 72; ameriške Združene države 28 bojnih ladij nad 11.000 ton, 1 pod 11.000 ton, 12 oklopnice, 28 križaric; Nemčija 24 bojnih ladij nad 11.000 ton, 13 pod 11.000 ton, 13 oklopnice, 41 križaric; Francoska 21 bojnih ladij nad 11.000 ton, 11 pod tem številom, 23 oklopnice, 26 križaric; Italija 14 bojnih ladij nad 11.000 ton, 2 pod 11.000 ton, 10 oklopnice, 12 križaric; Japonska 13 bojnih ladij nad 11.000 ton, 4 pod 11.000 ton, 12 oklopnice, 22 križaric; Rusija ima 10 bojnih ladij nad 11.000

ton, 3 pod 11.000 ton, 8 oklopnice, 6 križaric; Avstro-Ogrska nima nobene bojne ladije nad 11.000 ton, 9 pod 11.000 ton, 3 oklopnice-križarice, 7 navadnih križaric. Tudi trgovske mornarice ima Avstro-Ogrska najmanj.

Visoka starost. V Moskvi je prišel pred kratkim na magistrat neki mož prositi denarne podpore, da bi se zamogel peljati v svoj rojstni kraj. Pri tem se je izkazalo, da je mož že 118 let star. On se še dobro spominja časa, ko je Napoleon I. prilomastil v Moskvo. Potoval je tudi v Jeruzalem, Betlehem in druge svete kraje. Da je dosegel mož tako visoko starost, pripisuje temu, ker ni nikdar poskusil alkoholnih pijač in tudi tobaka ni kadil. Kljub temu, da ni nikoli mesa užival, je še starec čvrst in močan.

Zadnji janičarji. Svoj čas, v dobi turških vojen, so bili janičarji, poturčeni Slovani, strah in trepet vseh sovražnikov. Leta 1826 je dal Sultan II. pomoriti vse janičarje, ker so se bili uprli. Bilo jih je 50.000. Dvajset janičarjev, ki so imeli službo v Saj Odžaku, je bilo prezrtih v tem mesarskem klanju, in ko je Mohamed zanje izvedel, jih je pomilostil, daroval jim celo okolico njihove vojašnice, določil jih za redarje v Eyubu in ukrenil, da se število janičarjev ne sme nikdar zvišati nad 20. Ti janičarji si izvolijo svojega poveljnika iz svoje srede za eno leto, v katerem dobiva 20.000 mark. Potem gre s polno plačo v pokoj. Ker postane vsak janičar enkrat poveljnik, je janičarska služba zelo priljubljena, dasi vlada v njih vrstah najstrožja disciplina, dasi je s to službo združeno vsakovrstno pomanjkanje. Janičarji žive kakor vojaški menihi, toda kot poveljniki v pokoji si privoščijo udobno življenje.

Bivši sultan Abdul Hamid. List „Turquie“ poroča iz Soluna, da se je bivši sultan Abdul Hamid zelo shušal. Ne spi skoraj nič, razsaja, kolne in zve svoje bivše ljubljence. Žene njegove okolice ga niso v stanu utolažiti. Iz Soluna poročajo, da je bivšega sultana Abdul Hamida napadla ponoči besnost. Sultan se je z brisačo hotel obesiti, a služabniki so to zapazili in so ga visečega rešili ter izročili zdravnikom.

Narodno-obrambno delo.

Darovi za narodno obrambo.

Narodni obrambi so darovali po 20 kron: Mohorjani ob Sevnici ob Savi. Mohorjani v Trbovljah. Duhovniki, zbrani na gostovanju č. g. Antona Kesnarja, kons. svetnika in župnika v Prevaljah, Koroško, 22 K. Krščanska ženska zveza v Ljubljani, 30 K. Mohorjani v Šebreljah, Primorsko. Pisarna dr. Vladislava Pegana globo, katero je plačal knjigovez g. Breskvar, ker mu je g. K. Čeč odpustil žaljenje. Mohorjani Brežice 32 K 68 vin. Josip Milančič, kurat v Marjinem Celju, Goriško. Mohorjani v Besnici pri Kranju 20 K 80 vin. Josip Potovšek, župnik v Artičah. Mohorjani sv. Jakoba v Ljubljani.

Nadalje so darovali: Anton Kljuder, župnik, Barkovlje pri Trstu, in Mohorjani istotam, 16 K. — Odvetniška pisarna dr. Vl. Pegana povodom pravde, poslovođa v Trnovem 3 K. — Mohorjani Sv. Križ izročil g. Iv. Kijučevšek 15 K. — Gregor Adamič, nad Mariborom 5 K. — Mohorjani na Brdu 3 K. — Mohorjani v Ravnici 6 K. — Ravniške žene pri Solkanu 10 K. — Marija Čik, Ljubljana, 5 K. — Franc Sadar Kisove 2 K. — N. Tenente, Ljubljana, 3 K. — Mohorjani Sv. Martina v Rožni dolini pri Celju 2 K. — Franc Prek, Ljubljana, 48 vin. — Mohorjani Zagradec 5 K. — Mohorjani v Ptuj 5 K. — Tarok v Trnovem 6 K. — Nabrano ob priliki pogreba g. Fr. Novaka v krškem župnišču 10 K. — Nabrano ob priliki poroke Jožefa Pajtler in Helene, rojene Elznik, pri Sv. Križu nad Mariborom, 13 K. — Ivan Majhen, poštni oficijant, Ljubljana, 1 K. — Valentin Kragelj, župnik, Gorica, 10 K. — Bern. Šalamun, kaplan, Sv. Trojica v Halozah, 1 K 60 vin. — Mohorjani na Hajdinu, pošta Ptuj, 10 K. — J. Kunc, župnik pri Sv. Juriju ob Ščavnici, nabral na gostiji Ankovič-Slana 4 K 30 vin. — Valentin Veber v Frankolovem nabral na gostiji 5 K 30 vin. — Ljudevik Schifrer, župnik v Žalini, pošta Višnja gora, 9 K. — Gospa M. Manfredo, nabrala v veseli družbi 2 K. — Fr. Beričič, Rakek, 1 K 10 vin. — Na gostiji J. Matjašič in L. Šegula v Sinčaku nabral M. Tikvič 3 K 20 vin. — Na gostiji Fr. Rakuša in M. Kosec v Hlaponcih nabral J. Čuš 11 K 10 vin. — Na gostiji Jak. Horjaka in Nežke Bršnak v Jurkloštru nabral Ant. Zupanc 3 K 20 vin.

Za božičnico slovenskim otrokom na Koroškem so še darovali: Fr. Cerar, tov. slamnikov, Stob, p. Domžale, 2 K. — Pisarna dr. Pegan v neki kazenski zadevi 2 K. — Marija Rojc, zbirka v tobačni tovarni, 32 K 16 vin. — Frančiška Kremžar, Št. Vid nad Ljubljano, nabrala 3 K 4 vin.

Za obmejne Slovence: Franc Irgl, župnik na Vranskem, 25 K, dar vranskih Mohorjanov; na gostiji Četl-Kozar v Radencih nabral pri licitaciji klobase gospod Franc Kaučič 4.14 K.

Sedanji čas kliče vse naše somišljenike na delo za narodno obrambo! Nabirajte povsod, darujte vsi! Prosimo pa, da se pošiljajo vsi darovi le na naslov: Slov. kršč.-socialne zveze (oddelek za narodno obrambo), Ljubljana.

Ne pozabite na Št. Ilj!

MALA NAZNANILA

ki se prejema po 2 vin. od besede, najmanjši znesek je 50 vinarjev.

Kdor želi pojasniti o rečeh, ki so naznanjene v inseratnem delu, naj pridene za odgovor znamko 10 vinarjev. Drugače se ne odgovori.

Nikoli več

ne bom menjal mila, odkar rabim **Bergmann-ovo Steckenpferd-lilljino milo** (znamka Steckenpferd) od **Bergmanna & Co., Tešin** na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

500 hl najboljšega haloškega vina iz l. 1909, že dvakrat pretočenega, prodaja po K 80 — do 40 — loko žel. postaja „Posojilnica Sv. Barbara v Hal.“ 17

Služba organista in cerkovnika je v Timenici, p: Škofjivod blizu Celovca izpraznjena in se lahko hitro nastopi. Pogoji ugodni. Prosilci, vešči kakšnega rokodelstva, imajo prednost. — Zupnijski urad Sv. Jurja v Timenici.

Delavnica za popravila!

Velika zaloga ur, dragocenosti, srebrnine in optičnih stvari po vsaki ceni.

Tudi na obroke! Ilustr. cenik zastoj! Gramofone od 20 do 200 K.

Niklasta remont-ura	K 3-50
Pristna srebrna ura	7—
Original omega ura	18—
Kuhinjska ura	4—
Budiljka, niklasta	8—
Poročni prstani	2—
Srebrne verižice	2—

— Večletna jamstva.

Nasl. Dietinger Theod. Fehrenbach

urar in očalar
Maribor, Gosposka ulica 26.

Kupujem zlatino in srebro.

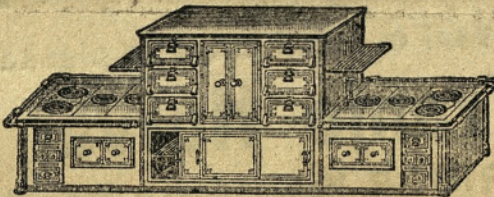
Hotel
Pri belem volu v Celju

sredi mesta, blizu vseh uradov; za tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri nizkih cenah, tudi mesečna stanovanja s hrano za letoviščarje; izborna kuhinja, vedno sveže pivo, različna vina; po letu senčnat vrt; vozovi v hiši vsak čas na razpolago: : :
51

: se priporoča za obilni obisk. :

Dobra poceni zdrava

mora biti resnična kava za družino. To je pa **Kathreiner Kneippova** sladna kava, toda le tedaj, kadar je gospodinja previdna in pri nakupu izrečno poudarja ime **Kathreiner** in vzame le izvirne zavitke s tem imenom in s sliko župnika **Kneippa** kot varstveno znamko.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastoj.

Slovenec Konrad Skaza,

delavnica za vsa cerkvena dela v St. Ulrich, Gröden, Tirol
se najtopleje priporoča za vsa cerkvena dela. Velikanska zaloga sv. razpel. Novi zanimivi slovenski ceniki zastoj in franko. Postrežba solidna in hitra. 681

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru,

Tegethofova ulica 16, v hiši dr. Rosine

se priporoča slavnemu občinstvu, kakor tudi preč. duhovščini za izdelovanje vsakovrstnih oblek in talarjev po najnižji ceni. Zaloga vsakovrstnega blaga in gotovih pelerin.

78

V nujnih potrebah se vsakovrstna obleka v 24 urah zgotovi.

Cerkveni slikar**Peter Marković**

akadem. slikar v Rožeku na Koroškem

se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov. občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij, božjih grobov, altarnih in bandernih slik, križevih potov itd. vse na posebno trpežno platno in v jako stanovitnih barvah; popravlja umetniško stare umetne slike. Sprejema vsa večja dela: slikanje cerkvâ v različnih slogih, cele notranje poprave cerkvâ (v tem slučaju poskrbi in posreduje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po dogovoru in brez vse konkurence.

23

**Neveste !
Zenini :
Svatje : !**

Pri Franc Kartin-a nasledniku

Janko Artman

v Šent Jurju ob Juž. žel.

dobite za

poročne slavnosti

najlepše, novodošlo močno in stanovlino blago za moške in ženske obleke, kakor tudi lepe vence, šopke, svilnate robce ter vsakovrstno drugo priznano dobro blago po zelo nizki ceni.

Franc Kartin-a naslednik

Janko Artman

Šent Jur ob Juž. žel.

Velikanska zaloga :

manufakturnega, volnenega, suknenega in platnenega blaga. — Bogata zaloga najboljših špecerije in železnine.

Splošno priznana

najboljša postrežba po zmernih cenah
:: edino le pri domačem brivcu ::

S. Ulčar-ju

Koroška cesta 7 poleg Cirilove tiskarne.

Za dijake najugodnejše cene. 283

Izvrstni molitveniki

SO:

Herg, Venec pobožnih molitev in sv. pesmi	K 3-50
Rozman, Dekliške bukvice „	3—
Venec svetih pesmi „	2—
Prijatelj otroški „	—40
Sv. Opravilo „	135

Vsi ti molitveniki se dobijo tudi v zlati obrezi in stanejo potem okoli 50 vinarjev več. Poština znaša 20—30 vin. za 1 knjigo.

Trgovina tiskarne sv. Cirila
v Mariboru.

Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½% brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev.

Brezplačno reševanje vseh zadev.

Posojila na zemljišča po 5% do 5½% brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

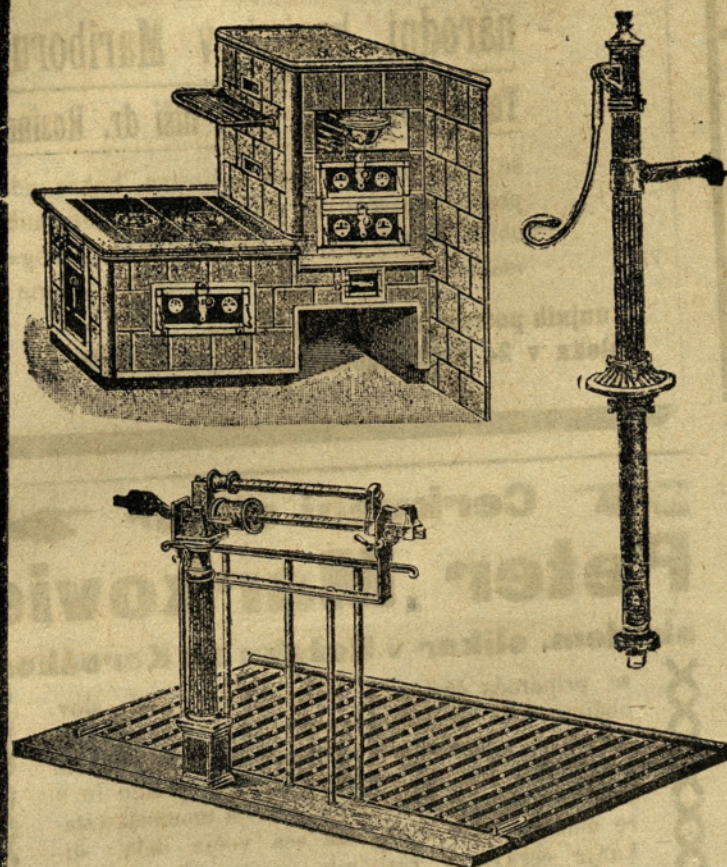
Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

ROBERT DIEHL, žganjarna, Celje,

priporoča svojo doma
žgano slivovko, tropi-
novec, vinsko žganje,
brinjevec kakor tudi

**štajerski
konjak.**

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izde-
lujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovode ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Še nikdar v Slovenjgradcu!

Velikanska zaloga volnenega blaga
najnovejše vrste. Za moške kamgarn,
loden, ševijot, lepi klobuki, srajce,
močno platno za prtiče; vse po naj-
nižji ceni pri

21

Druškovič-u
v Slovenjgradcu.

Svoji k svojim!

**Urar, očalar
in zlatar**

Franjo Bureš

Maribor

Tegethofova cesta 33

pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo slatnine, srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.

Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in
jasnim glasom iz najboljših tovarn.
10 Priznana najboljše igle za gramofone.

Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Restavracija

Narodni dom
v Mariboru.

Izhorna kuhinja, izvrstna vina ka-
kor: haloško, ljutomersko, dr. Thur-
nejev muškatelec, mozlec, vinarec,
bizeljčan, konjičan itd.

Pivo iz budjeviške češke pivovarne.

Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni.
Sobe za tujece.

Za obilni obisk se priporoča

37

Lojzika Leon.

Perilo

žensko in moško, kakor srajce,
hlače in ovratnike, nadalje
kravate, pase, rokavice, de-
žnike, solnčnike, predpasnike
in spodnja krila samo solidni
fabrikat v velikanski izbiri in
čudovito nizkih cenah se kupi
v veletrgovski hiši

R. Stermecki, Celje.

Velikanska zaloga garnitur, zasto-
rov in preprog 1 garnitura iz 1
prtiča za mizo in 2 za posteljo
skupaj K 9.—, fina K 10.—, Kam-
briastih ostankov po 20 mt., tr-
pežni, K 8.—, fini K 10.—, zelo
fini K 12.—.

Edina narodna steklarska trgovina Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-
nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za po-
dobe. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in pri-
vatnih stavbah.

Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!

Na debelo.

Na drobno.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinočasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu ob-
činstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob,
društvenih odrov, napisov na steno,
deske, plošče in steklo ter za
vsa v pleskarsko in slikar-
sko stroko spadajoča

:: dela ::

53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

Olje od motorja oddaje 100 kg. po **25 K.**
Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: na-
vadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%.
Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in
1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se spre-
jemajo kot gotov denar. ne da bi se njih obre-
stovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so
poštno hranilne položnice na razpolago (šek konto
97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni
varnosti po 4¾%, na vknjižbo sploh po 5%, na
vknjižbo in poroštvo po 5½% in na osebni
kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo ve-
dnostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih za-
vodih prevzame posojilnica v svojo last proti po-
vrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo
7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica
brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne
in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven
praznike. — V uradnih urah se sprejema in iz-
plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12.
dopoldne in od 2.—5. dopoldne. 6

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.